

NAUJIENOSPUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUB. CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Phone CANal 8500

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879

NAUJIENOSPUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUB. CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Phone CANal 8500

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

VOL. XXI

Kaina 3c

Chicago, Ill., Pirmadienis, Rugpjūtis-August 27 d., 1934

No. 202

Chicago Iškilmingai Atsisveikino su Vaitkum

Didelės minios atsisveikinimo Aviacijos Dienoje

Atsisveikinimo bankiete penktadienį sudėta virš tukstančio dol. aukų

CHICAGO.— Chicago's lietuvių labai iškilmingai šią savaitę atsisveikino su lakunu leitu. Feliks Vaitkum, kuris neužilgo išskrenda pavojaus kelionėn per Atlantiką vandenyną į Lietuvą.

Atsisveikinimo dviem dideliais parengimais.

Pirmas atsisveikinimo parengimas buvo didelis bankietas Chicago Beach hotely pereiną penktadienį, kuris praėjo nepaprastai pakiliu upu ir kuriame liko sudėta virš tukstančio dol. aukų antro transatlantinio skridimo naudai.

Kitas atsisveikinimo parengimas—vakar įvykusi Aviacijos Diena Ford-Lansing aeroporte, buvo visuomeninis atsisveikinimas, į kurį suvažiojo didelės minios žmonių, tokios pat didelės, gal dar didesnės, negu tos, kokios dalyvavo pirmesnės antro transatlantinio skridimo Aviacijos dienos.

Čia irgi publika buvo entuziastiška, karštai trokštanti, kad antras skridimas pilnai pavyktų ir kad baltoji Lituanica II laimingai pasiektų Lietuvos laikinąją sostinę Kauną ir savo sparnais nuneštų širdingus Amerikos lietuvių sveikinimus Lietuvos broliams.

Belaukiant atvykstant į aeroportą Lituanicos II, kad visi galėtų pamatyti kaip ji yra įrengta didžiajam skridimui per platųjį vandenyną, buvo vežiojami pasąžieriai kitais lėktuvais ir buvo pildomas įdomus programos ore. Bet svarbiausius visų atidos centru, žinoma, turėjo būti pati Lituanica II, nes tai turėjo būti paskutinis Lituanicos II pasirodymas Chicago lietuviams ir tai tokios, kokia ji skris į Lietuvą. Nelaimei, tačiau Lituanicos II nesulaukta, nes motoras atėjo tik pastaromis dienomis, o niekurių instrumentų ir ikišiol nėra gauta, tad nors darbininkai dirbo visomis jėgomis, vistiek nespėjo prirengti lėktuvą skridimui.

Tečiaus atvyko lakunas Vaitkus su žmona ir abu buvo publikos pasitikti labai entuziastiškai.

Nors ir buvo jaučiamas mažas apsyvylimas dėl negalėjimo Lituanicos II pamatyti, bet tai nė kiek nepagadino geros nuotaikos ir entuziazmo. Visa ši milžiniška minia, kaip vienas žmogus, reiškė lakunui karščiausius linkėjimus, kad jis su

galingąja Lituanica II nugalėtų visus pavojus ir laimingai nuplansnotų mūsų visų tėvynę Lietuvon!

Vokietija išvarė rašytojo Sinclair Lewis žmoną

Išvaryta už aprašymą pasikalbėjimo su Hitleriu dar 1931 m.

BERLYNAS, r. 26.—Amerikos rašytoja Dorothy Thompson, žmona garsaus rašytojo Sinclair Lewis, kuris yra laimėjęs Nobelio dovaną, liko išvaryta iš Vokietijos. Ją išvarė Vokietijos slaptoji policija „už skaitlingus prieš-vokiškus straipsnius Amerikos spresoje“. Ji išvažiavo į Paryžių.

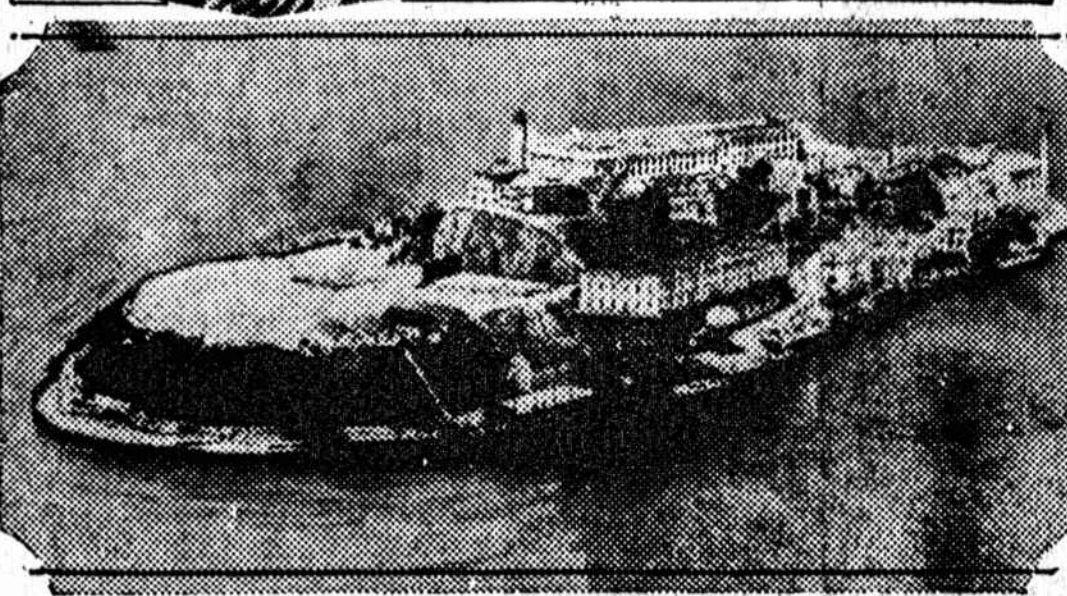
Pasak nacių viršininkų, ji tapo išvaryta vyriausia už 1931 m. aprašymą pasikalbėjimo su Hitleriu 1931 m. ir kokį įspūdį Hitleris į ją padarė. Tai įvyko dar ilgai prieš tai, kaip Hitleris pasigrobė valdžią ir savo rankas. Jau Hitleriui valdant Vokietiją, ji penkis kartus lankėsi Vokietijoje ir tik dabar naciai susigriebė ją išvaryti.

Apleisdama Vokietiją, Dorothy Thompson išleido ilgą pareiškimą, kuriame ji aštriai kritikavo uždraudimą visokios kritikos Vokietijoje, kas privedė prie brangių klaidų. Uždraudimas kritikos privedė ir prie baisiųjų birž. 30 d. skerdynių. Žmonės buvo siunčiami į koncentracijos stovyklas už pasakymą prieš tulus nacių vadus lygiai to paties, ką prieš juos pasakė pats Hitleris, teisindamas surengtas nacių vadų skerdynes.

Svetimšaliai įspėjami, sako rašytoja, kad Vokietija turi teisę pasirinkti tokią valdžią, kokią ji nori. Ji su tuo sutinkanti ir todėl ji priešinosi biokotui, kuris siekiasi spaudimu iš užsienio pakeisti valdžią. Bet kartu naciai patys sako, kad jų tvarka nėra taikoma vien Vokietijai, bet ir visam pasauliui ir visur jie kovoja prieš liberalizmą ir demokratiją. Todėl ir kitų šalių žmonės negali nepasipriešinti nacių pastangoms.

Balkanų karaliai tariasi dėl „bendro fronto“

BELGRADAS, r. 26.—Jugoslavijos karalius Aleksandras rugs. 8 d. apsilankys pas Bulgarijos karalių Borisą. Neužilgo Sofijoje lankysis ir Rumunijos karalius Karolis. Visi trys karaliai tarsis apie užmezgimą Balkanų sąjungos, kuriai ikišiol priešinosi Bulgarija, turinti rimtą nesupratimą su Jugoslavija ir Rumunija, daugiausia teritorialų.

Apačioj — Amerikos „Velnio salos“ kalėjimas Alcatraz saloj, San Francisco įlankoj. Jų valdžia sodinsianti labiausia užkietėjusius kriminalistus. 42 kriminalistai jau likę išgabenti į tą kalėjimą. Jų tarpe esąs ir chigagietis Al Capone, butlegerių karalius (viršųj kairėj). Kalbama, kad į čia busias atgabentas ir „Machine Gun“ George Kelly (dešinėj), kuris yra nuteistas kalėjiman už išvogimą Oklahoma milionieriaus Urschel.

Vokietijos kunigai šaukias Hitlerio pagelbos

Atsisako sudėti priesaiką nacių paskirtam reicho vyskupui Mueller

BERLYNAS, r. 26.—Vokietijos protestonų bažnyčios insurgentai kunigai atsisaukė į Hitlerį, prašydami jį juos užtarti ir nereikalauti iš jų priesaikos nacių paskirtam vyriausiam reicho vyskupui Mueller, nes tokią priesaiką esą būtų atsisąjėjimas Kristaus. Jie sakosi sutinką sudėti priesaiką Hitleriui, jei iš jų to būtų reikalaujama, bet tik ne vyskupui Mueller, kuris jau pareikalavo iš protestonų kunigų priesaikos.

Slaptoji policija jau pradėjo kovoti daugelį insurgentų kunigų apie jų nusistatymą linkiu Muellerio, nacių valdžios ir arionizmo. Kai kurie kunigų neišlaikė kvotimų ir atsidūrė kalėjime.

Radio bado streikas užsibaigė

MEXICO CITY, r. 26.—Radio stoties KEAL darbininkų bado streikas užsibaigė. Pan-American Radio komp. išmokėjus užsivilkusias algas 62 darbininkams. 22 artistai ir kiti darbininkai išbuvo be maisto virš 100 valandų, bet programos vistiek tęsė be pertraukos. Niekurie badautojų sunkiai serga.

RIO DE JANEIRO, Brazilijoje, r. 24.—Trys žmonės liko užmušti ir 23 sužeisti policijos susirėmus su radikalais parke, kai policija bandė išardyti jų susirinkimą.

Religiniais fanatikais pagrobė vaiką, gydo jį maldomis

FORT PAYNE, Ala., r. 26.—Sand kalnuose policija ieško 8 metų vaiko, kurį pastvėrė Holiness bažnyčios fanatikų grupė, kad vaiką išgydyti maldomis. Kunigas ir du parapijonys, kurie gelbėjo vaiką pastverti jau yra areštuoti. Su vaiku yra ir jo tėvas, Doyal Sharp.

Vaikas dvi savaitės atgal susižeidė koją. Manoma, kad dabar jis yra susirgęs ir kraujo užnuodijimu. Tėvai atsisakė suteikti medikale pagelbą ir gydyti jį maldomis. Kai jo tėvukas nusitarė atiduoti vaiką ligoninėn ir pašaukė ligonvežinį, tai parapijonys vaiką pastvėrė ir išsivežė į kalnus.

Manchukuo suėmė dar 70 rusų geležinkeliečių

TOKIO, r. 26.—Dar 70 rusų, kurie dirbo Rusijos valdomam Rytų Chinijos geležinkelini liko areštuoti Manchukuo valdžios. Jie yra kaltinami suokalbavę sunaikinti tą geležinkelį ir buklę konfiskuota paslėptų šautuvų, revolverių ir rankinių granatų.

Pereitą ketvirtadienį, irgi buvo areštuoti 9 rusai. Eina gandy, kad busiai areštuoti ir augsti geležinkelio rusai viršininkai.

(Japonija veda su Rusija derybas apie Manchukuo nuipirkimą to geležinkelio, bet derybos yra nutrukusios. Spėjama, kad japonai areštais bando priversti Rusiją nusileisti ir pigiai parduoti tą geležinkelį.)

YALE PROFESORIUS ATSKRIDO Į LABRADORĄ

ST. JOHN'S N. F., r. 24.—Yale universiteto chirurgijos profesorius Dr. Richard Upjohn Light su savo draugu Robert French Wilson iš Rochelle, N. Y., atskrido į Cartwright, Labradorą. Kur jie skrenda abu nieko nesako. Buvo paėję gandy, kad jie ruošiasi skristi apie visą pasaulį. Bet jie tikrina, kad jie buk atskridę į Cartwright praleisti atostogas ir žuvažti. Jų lėktuvas yra įrengtas tolimiems skridimams.

AJACCIO, Corsica, r. 26.—Po trijų metų labai stropios Francijos žandarų kampanijos, kurioj buvo naudojami kulksvaizdžiai, tankai ir lėktuvai, pasidavę paskutinis stambus Corsica salos banditas Francois Barna. O ta sala jau nuo kelių šimtų metų buvo paskilbusi savo banditais.

100 chiniečių banditų užmušta

LONDONAS, r. 26.—Gautomis iš Hong Kong žiniomis, daugiau kaip 100 banditų liko užmušta Kiangsi provincijoje kai jie puolė Kantonu kariuomenę.

CHICAGO.—Illinois bedarbių šelpimo komisija paskelbė, kad rugsėjo ir spalio mėn. dar 75,000 bedarbių bus priimti į darbą.

Vokietija užgriebe amerikiečių algą

BERLYNAS, r. 26.—Trys amerikiečiai aktoriai, Lowe, Burnoff ir Wensley su dideliu pasisekimu visą mėnesį vaidino Scala teatre. Kiekvienas jų uždirbo po \$2,700. Bet algos jie kaip ir neturi, nes Vokietija neleidžia jų išsivežti. Dugiau to, jie liko nubausti po \$1,000 už sušaudojimą pragyvenimui savo įsivežtų pinigų.

Isako audėjams pradėti streiką rugsėjo 4 d.

WASHINGTON, r. 26.—Slaptos instrukcijos medvilnės audinių unijų skyriams liko išsiuntintos, įsakančios prisiruoti pradėti streiką rugs. 4 d. Streikas palies 500,000 darbininkų.

Vėliau prie streiko galbut bus pašaukta dar 300,000 šilko, rayon ir vilnų audinių darbininkų.

Kitų tikimasi, kad valdžiai bus nesuipratimus išlyginti ir streiko išvengti.

Kaliniai apgriovė Penna kalėjimą

PHILADELPHIA, Pa., r. 26.—Reikalaudami daugiau ir gerio maisto, daugiau laisvų ir sumažinimo pabaudų, 200 kalinių sukėlė riaušes Pennsylvanijos pavyzdiniame kalėjime Gateford. Pirm valstijos kareiviai ir policija spėjo riaušininkus numalšinti, jie pridarė kalėjimui didelių nuostolių, gerokai apgriaudami patį kalėjimą, sudaužydami mašinas, virtuves ir kitas kalėjimo įstaigas. Nuostoliai siekia \$100,000.

CHICAGO.—Ketvirtadienį dvi lakunės, Jean La Rene ir Mary Owens, pasitačiusios savo lėktuvą, išnaujo pasikėlė iš Curtiss-Reynolds aeroporto ir bandys išbūti ore virš 10 dienų, kad nustatytų naują ištvermės rekordą. Jų pirmenis bandymas nepasisekė sugedus jų lėktuvui.

HERRIN, Ill., r. 24.—Franklin County Coal Co. kasykla No. 5, Freeman, pradėjo dirbti ir priėmė į darbą 600 angliausių kasių.

Rumunija uždraudė gyventojams nešioti barzdas

BUCHARESTAS, r. 26.—Rumunijos valdžia uždraudė gyventojams nešioti barzdas, kurios yra ypač populiarės tarp valstiečių. Norintys turėti barzdą, turi gauti specialį leidimą. Tai yra didelis smugis ortodoksams žydams, kurių tikybo draudžia skusti barzdas. Valdžios įsakymas sako, kad barzdos yra uždraustos ir visi norintys turėti barzdas turi išsiimti leidimus bėgyje vienos savaitės, kitaip turi jas nusi-skusti, arba bus prievarta nusi-skusti ir dar nubausti.

Dar viena Meksikos valstija apybojo kunigų skaičių

MEXICO CITY, r. 26.—Morelos valstija priėmė įstatymus, einant kuriais nuo rugsėjo 1 d. galės būti tik vienas kunigas, bile kokios religijos, ant kas 75,000 gyventojų. Visi kunigai turės užsiregistruoti.

Anglija kraunasi gyvąsidabrį

LONDONAS, r. 26.—Einant nuolatiniams gėdams apie karo galimumą ir Mussolini pareiškus generaliniam štabui, kad Italija turi būti pasiruošusi karui, patirta, kad ir Anglija nuo kurio laiko pradėjo krauti gyvąsidabrį, kuris yra reikalingas prieš sprogstamųjų medžiagų gaminimo. Anglija visur perkasi ir gabenasi gyvąsidabrį, bet labai mažai jo eksportuoja.

WASHINGTON, r. 24.—Einant išdo sekretoriaus Morgenthau patvarkymu, kad išdo valdininkas negali būti politinės partijos viršininkas, David L. Lawrence rezignavo iš Pittsburgho distrikto vidaus pajamų kolekatoriaus vietos ir pasiliko Pennsylvanijos demokratų partijos pirmininku.

CHICAGO.—Gavus iš RFC. \$26,000,000 paskolą, šiandie prasidės išmokėjimas užsilikusiu algu Chicago's mokytojams.

AURORA, Ill., r. 26.—Du plėšikai užpuolė vietos banką, suvarė 13 žmonių į vauktą ir pabėgo pastvėrė \$2,500.

Klausykites Naujienų Radio Programų SEREDOMIS
9 val. vakare iš stoties WSBC 1210 kilocycles

Chicago ir aplinkinė federacija oro biuras šiai dienai pranašauja:

Giedra; maža permaina temperatūroje.

Saulė teka 6:00, leidžiasi 7:34.

LSS. ŽINIOS

Socializmo principų ir taktikos klausimais

(Tęsinys)

Jūs esate pasipiktinę buržuazinėmis klasėmis, kurios pardavė savą, buržuazinę demokratiją ir puolė į glėbį fašizmui; jums yra nepakendama idėja vėl tapti aukomis tokio pat pardavimo. Mes suprantame, kad jūs trokštate kai ko daug aukštesnio, negu buržuazinės demokratijos atsteigimo, ir jūs tikėtės turėti galios numesti tuo pačiu laiku ne tik fašistinį, bet ir kapitalistinį jungą.

Bet ir giliausias pasipiktinimas neprivalo paslėpti nuo mūsų akių demokratijos rolę ne fašistinėse šalyse. Mes patys statome kiltis supratimui tikrųjų tarptautinio darbininkų judėjimo uždavinių, jeigu demokratiją kaip tokią skaitome viena iš iliuzijų; o tai daro Austrijos šlandie daugelis įsikarščiausių draugų. Yra demokratinių iliuzijų, ir Austrijos socialdemokratinis judėjimas atliko istorinę tarnybą persergėdamas savo laiku apie jas darbininkus. Linz'o programa jis įspėjo darbininkų klase, joms mažiausia pasitikėti buržuazijos jausmais demokratijai; jis taipgi pranašavo, kad buržuazija parduos demokratiją taip greitai, kaip greitai nusirėsus savo klasės pelnų interesuose reikalą tokiame pardavime. Yra iliuzija manyti, kad demokratines įstaigas esančios tvirtesnės už klasių interesus; tatau įrodė pakankamai aiškiai fašizmas, kur tik jis įsigalėjo.

Tačiau reikėtų visišką praradimą tikrąybės nuovokos, jeigu mes pradėtumėm žiūrėti į savo desėtkų metų kovą už demokratiją kaip į iliuziją, kaip į klaidingą kelią. Kaip tik priešingai, fašistinis sutremimas demokratijos aiškiau nei kas kitas parodo tiesą, kad demokratija yra darbininkų klasės interesas. Septynios dešimtys metų atgal Marksas rašė Tarptautinio Darbininkų Susivienijimo įžanginėje prkalboj: "Vieną pasisekimui elementą jos (darbininkų klasės) turi — skaičių". Kad galėtų šį pasisekimui elementą mesti ant svarstyklų, darbininkai vedė visas savo kovas užkariavimui ir apgynimui demokratijos. Kaip tik dėl tos priežasties, kad demokratija teikia darbininkams įtaką, dėka jų skaičiaus, fašizmas ir panaikina žmonių teisių lygybę; tik dėlto, kad jis bijo darbininkų partijos galios, fašizmas panaikina "partijų sistemą". Klasiiniai buržuazijos interesai galų gale patenka į konfliktą su demokratija ir verčia buržuaziją sumaikinti demokratines įstaigas. Antra vertus, darbininkai turi klasinį interesą ginti demokratiją taip ilgai, kaip gali, ir todėl Austrijos darbininkams nėra reikalo galėtis, kad jie kovojų už teisių lygybę desėtkus metų ir gynė demokratines įstaigas iki galo. Ir kai jie atsimins tas kovas, kuriose darbininkų judėjimas išaugo didžiu ir galingu, jie taipgi supras darbininkų kovą Didžiojoje Britanijoje, Skandinavijoje, Holandijoje, Šveicarijoje ir kitose šalyse, kur demokratija dar gyvuoja; jie taipgi supras, kad darbininkų klasei tose šalyse nelieka niekas kitas daryti, kaip pildyti užduotį numatytą. Darbininkų ir Socialistų Internacinalo Paryžiaus konferencijoje, butent "ginti visą savo galia individualius ir

kollektyvus laisves, lygiai kaip ir visuotiną balsavimą ir darbininkų unijų laisvę" — nežiūrint visų fašistinių pavojų artimesnės ar tolimesnės ateity grumojančių šiai užduočiai.

Ir tai yra kritiškas tasas, iš kurio galų gale visi ginčai darbininkų judėjime kyla. Jūs sakote tiesą savo laiške, kad tarp socialistų ir komunistų "fašistinė diktatūra nebėra jokių taktikos skirtumų kovoj". Aktualiai kovoj su fašistine diktatūra komunistai negali veikti nieko skirtingo nuo jūsų veikimo, o jūs negalite veikti nieko skirtingo nuo komunistų veikimo. Kovoj prieš fašistinę diktatūrą nėra jokio pagrindo skilimui; kaip tik priešingai — kovos reikalai versta verčia darbininkus suvienyti akcijai. O visgi komunistai nesiliauja vartoję didelę savo energijos dalį kovai pačio darbininkų klasės; kovai, kurios sąžudystę jūs aiškiai pripažįstate ir kurią jūs tikėtės pašalinti "padarymu garbingos nepuolimo sutarties".

Nėra nuomonių skirtumo visose darbininkų judėjimo kryptyse dėl šio klausimo, ar reikalinga revoliucinė kova fašistinėse šalyse. Kas verčia komunistus nenuilstančiai kovoti prieš socialistus, yra klausimas taktikos, kurios tenka laikytis ne-fašistinėse šalyse. Yra didelių ir rimtų skirtumų Darbininkų ir Socialistų Internacinalo kai dėl taktikos priimtose toje ar kitoje demokratinėje šalyje, bet visi yra tos pažiūros, kad demokratines įstaigas reikalinga ginti darbininkų klasės interesuose. Antra vertus, komunistai nuo 1919 metų nepaliaujamai skelbė kiekvienoj politinė padėty, kad gynimas ir plėtimas demokratijos esąs bergždžias ir kad skaudžiausi smugiai reikia priimti interesuose propagandos už paskutinę nulemiančią kovą tarp buržuazijos ir proletariato. Per keletą metų tuoj po karo jie skelbė šį nusistatymą todėl, kad manė, jogei pasaulinė revoliucija businti greitai ir neišvengiamai karo paseka. Istorija įrodė, kad jų praguozas (gyvenimo eigos įvertinimas) buvo klaidingas ir kad to praguozo paseka buvo sutriuškinimas darbininkų judėjimo įvairiose šalyse, ypatinai Vengrijoje ir Balkanuose. Šiandie jie skelbia tą patį nusistatymą, nes mano, kad fašizmo banga turi būti paskandinti visą Europą ir kad galia darbininkų klasei neties, imanoma laimėti kitaip, kaip tik kovoj prieš fašizmą.

Šio laiško ribose nėra galimumo pilnai išdėstyti kalbamoms problemoms istorines perspektyvas. Tačiau kai dėl 1919 metų tiesioginį patyrimą. Komunistų patarimas anuomet buvo mums pasirinkti kelią, kuriuo Vengrijaėjo. Ir šiaandie, kai fašizmas įsigalėjo Austrijoje, gal but daugelis draugų kelia klausimą, ką mes laimėjome atmetę komunistų taktiką. Vengrija buvo per eilę metų darbininkų judėjimo kapinėmis, ir naujai akcijai patiesios tik dabar pradeda poverdytis. Austrijoje šiaandie mes irgi esame nugalėti, bet 15 metų gyvo darbininkų judėjimo turi svarbos atečiai, kurią veik negalima per aukštai įvertinti. Tie penkiolika metų teikia ne tik pagrindą pasitikėjimui, kurį remiasi konstruktyvūs socialistų darbu Vienoje, bet jie taipgi yra šaltinių nesulaudo mo noro ir prisiuršimo akcijai, kurią Austrijos darbininkai žinos kaip išlaikyti. Net šiaandie, po nugalėjimo demokratijos Austrijoje, juo sąžin-

giausias savo darbo kvotimas gali tik parodyti, kad kelias, kurį mes pasirinkome Austrijoje anuo laiku, buvo teisingas. Tatau, žinoma, neparodo kokį kelią turi pasirinkti darbo klases šiaandie tose šalyse, kuriose demokratija dar gyvuoja. Bet atmintis mūsų pačių istorijos mokina mus, kad draugai tose šalyse negali daryti nieko kito, kaip ginti demokratiją nuo fašizmo visomis esančiomis į galioj priemonėmis, ir kad jie žiuri į komunistų taktiką, kuri neigia progas šiam apgynimui, kaip į sabotažą atkreiptą prieš šalių darbininkų interesus. Mes lengvai suprasime tai, jeigu atsiminsime žala, kurią turėjome kentėti per penkiolika metų, nežiūrint komunistų partijos menkumo Austrijoje. Ir mes išmiersuome šią problemą visoj jos plotmėje, kai suprasime, kad istorinė padėtis šiaandie galėjo būti visai kitoki, jeigu kova apgynimui demokratijos Vokietijoje būtų buvusi vedama suvienijomis visos darbininkų klasės jėgomis. (Pabaiga bus)

Iš darbo lauko

Iš visų šalies kampų spauda pasiekia žinios apie naujus streikus ir tėsima senų, ilgų streikų neretai pasižymindžių riaušėmis ir suirutėmis. Įdomus, reikšmingas ženklas tiems, kurie kiek arčiau tēmia darbininkų judėjimą.

1933 m. pavasarį ir vasarą, kada iškilo streikų banga, tokiu atkaklumo samdytojų pusės nesimatė. Viena, pirmuosius streikus pradėjo didžiulio senos įgudusios kovoms unijos. Antra, samdytojai jautėsi perblokti ant žemės. Todėl neretai tik federalių tarpininkų įsikišimas priversdavo samdytojus išpildyti nors dalį darbininkų reikalavimų. Žinoma, buvo ir išimčių.

Šiandie šalies pramonė kiek atsipeikėjusi. Jau pelnus ji daro, jau pasijutusi tvirtai, ir todėl rodo kur kas atkaklesnio priešingumo darbininkų reikalavimams, negu metai laiko atgal.

Sitose samdytojų kovose su darbininkais samdytojams nemažai padeda komunistai. Nesužinia, bet komunistai padeda samdytojams.

Kartuomenė atvežama į streiko sritį. Kodėl? Gi todėl, kad "komunistai" suirutę kelia. Policija ir mušeikos užpuola piketus. Kas kaltas? Vidutinis Amerikos pilietis pasakys, kad komunistai.

Držniausia komunistų įtaka dabartinuose streikuose nieko nerieškia. Dažnai tarp keleto šimtų ar tūkstančių streikininkų komunistų tėra tik keletas ar keletas desėtkų. Bet kapitalistiniai laikraščiai gąsdindami visuomenę ir ruošdami dirvą smurtui prieš streikininkus kalba apie "tūkstančius" komunistų. Pasėka gi toki, kad streikai nukentė.

Žiopia komunistų taktika, nepagalvoti šukiai, visas isteriškas jų kliksmas lošia reakcijai į ranką. —X.

What Is Socialism?

We quote a few recognized authorities:

"Socialism: A theory of society that advocates a more precise, orderly and harmonious arrangement of the social relations than that which has hitherto prevailed."—Webster's Dictionary.

"A science of reconstructing society on an entirely new basis, substituting the principle of association for that of competition in every branch of industry."—Worcester's Dictionary.

The Encyclopedia Britannica

says: "The ethics of Socialism are closely akin to the ethics of Christianity, if not identical with them."

The Standard Dictionary defines Socialism as: "A theory of civil policy that aims to secure the reconstruction of society, increase of wealth, and a more equal distribution of the products of labor through the public collective ownership of land and capital (as distinguished from property), and the public collective management of all industries."

"Socialism seeks such an organization of life as shall secure for everyone the most complete development of his powers."—Professor Richard T. Ely.

You are often told that Socialism would destroy property, abolish private ownership or divide up the wealth of the world. As a matter of fact, Socialists have no more idea of abolishing property than they do of abolishing life. They have no more idea of dividing up the world's wealth and sharing it than they have of cutting up their own bodies. Our idea is that private monopoly in the great resources of life means wealth for the few — and toil, hardship and misery for the many. We propose, therefore, that the public necessities shall be owned by all in order that all may be secure in the possession of the private property which their labor earns.

What It Would Mean

Let us consider what the changes proposed by Socialism will mean:

1. First of all they will mean that the incomes of the workers will be progressively increased until they receive, as nearly as possible, the full value of the product of their labor.

2. They will reduce the cost of living for everyone. The trusts being publicly owned and operated without profit, the cost of the necessities of life will be reduced.

3. Exploitation—or the power of one man or set of men to live off the product of another man or set of men—will be at an end.

4. No one being able to live off the labor of another, all will be compelled to work—to render some useful service. All who are able to work but refuse to do so, if there should be such under Socialism, will receive what they produce—nothing if they produce nothing.

5. There will be no unemployed—no hungry, weary, hopeless, disheartened men tramping the city streets and country roads, begging for work and unable to find it. The state, controlling all natural resources and public utilities, will find work or maintenance for all.

6. Every young man and woman being able easily to earn a living, marriage will be promoted, the home will be saved, and prostitution and vice will be robbed of their victims.

7. Because every adult will receive the full product of his toil, there will be no need for child labor.

8. The fear of want and poverty will be removed, all children will be given an equal opportunity for an education, and the aged and disabled will be pensioned and protected.

9. Socialism will establish international peace upon the earth. There will be no need to fight for foreign markets. The economic reason for wars will be removed.

Many of the most devoted believers in the golden rule and the brotherhood of man have discovered that Socialism is the program by which their

hopes may be realized.

No wonder, then, that Socialism grows. No wonder it has become already the greatest political movement in the world today.

The Most Practical Thing in the World

Socialism is the most practical thing in the world.

Our government already owns many services that once were thought to belong in private hands: postal system, schools, libraries, sewers, fire departments, police, parks, streets and street paving, ports, markets, baths, ferries and dozens of other enterprises. We built the Panama Canal after private initiative had failed; we own the largest printing and publishing plant in the world, at Washington.

Most cities own their own water plants. Many own their light plants and there are several municipally owned street car lines in the United States and Canada.

A very large number of cities outside of America have taken over and are now successfully operating street railways, gas, water and electric plants and other public utilities. Over fifty nations now have public ownership of railroads. Every such acquisition is a step toward Socialism. Everywhere the tendency is in that direction.

From this time on, Socialism is bound to come rapidly if the people decide they want it. Gigantic trusts in the socially necessary industries are ripe for public ownership, when the people make up their minds to take them and run them for the common benefit of all, instead of for profit.

A Constructive Program

The Socialist party stands squarely upon the principles of international Socialism. It

Judith Poska

22 m. paskilbusi smuikininkė ir koncertų vedėja Los Angeles radio stoties, kuri gavo iš savo mokytojo, garsaus smuikininko Efrema Zimbalist, dovanų \$18,000 vertės smuiką. Zimbalist sako, kad ji yra genijus ir viena iš užsitaraujančių smuikininkė mergaitė, kokią jis žina.

relyes upon the education of the people and upon the development of industrial forces. Both of these factors make for Socialism.

The Socialist party, while it is revolutionary in its final aim, is none the less distinctly evolutionary and constructive in its method.

Every measure that improves conditions is welcomed and supported by the Socialists, for many reasons. In fact, the Socialist party, was the first officially to urge old age pensions, unemployment insurance,

workmen's compensation, minimum wage laws, anti-child laws, and dozen of other measures now in effect.

Such measures can stop some of the misery caused by capitalism, but the main reason for our favoring such measures is that, if logically carried out, they offer the possibility of peaceful, lawful, and orderly transformation of society.

Our Final Aim

Our aim is: A free democracy with equal economic and political rights; a free society with cooperative labor. The welfare of all is for us the one aim of the state and of society.

We seek justice and fight injustice.

We seek the prosperity of all and struggle against misery.

We seek the education of all and fight ignorance and barbarism.

We seek peace and order and combat the murder of people, class war, and social anarchy.

We seek the Socialist people's state and attack the despotic class state.

Whoever desires these things, and struggles for them, should unite with us and work with all his strength for our cause—for the cause of Socialism—for the cause of humanity. Victory can be gained by our united efforts.

CLEVELANDIEČIŲ ATIDAI!

Naujai atidaryta Naujienu Stotis

JUOZAS KATKUS

1372 E. 65th St.,

Cleveland, Ohio

Kur kasdien galite gauti NAUJIENAS nusipirkti arba jeigu pageidaujate, tai ir užsirašyti ir jos bus pristatomos jums kasdien į namus.

Spaudos Darbus

Padarome Visiems Greitai ir Pigiai

BIZNIERIAMS

Bilas
Biznio Korteles
Laiškus ir Konvertus
Plakatus

DRAUGIJOMS:

Atsišaukimus
Lapelius
Korteles
Programas
Tikietus

PAVIENIAMS:

Vizitinės Kortelės
Vestuvėms Laiškai
Suzieduotuvėms
Kortelės
Pasveikinimai, etc.

Draugijoms Konstitucijos ir jų Vedamos Knygos yra Musų Specialybė. Padarom jas ant specialio užsakymo taip kaip jos vedamos, su specialėm linijom ir lietuviškais antgalviais.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street,

Chicago, Ill.

Lietuvos Naujienos

LIETUVOS PAJURIO MILŽINĖ NĖRINGA

Siauras smėlingas žemės ruožas tarp Baltijos jūros ir Kuršių marių vadinasi Nėringa. Tai viena gražiausių ir įdomiausių vietų ne tik Klaipėdos krašte, bet ir visoje Lietuvoje. Ji dažnai vadinama Lietuvos Sachara, nes čia labai daug smėlio ir smėlio kopų. Nėringoje šiandien dar yra užsilikusių daug briedžių ir kitų žvėrių. Nėringa garsa savo varšvietėmis. Tačiau ji dar garsesnė padavimu apie milžinę Nėringą.

Prieš daugelį, daugelį metų, kai dar visos Kuršių Nėringos pusia-salis tebebuvo derlinga žemė, su puikiomis pievomis, dirvomis ir laukais, kur dabar gūbi smėlio užpildas Karvaičių kaimas, stovėjo stipri iš tamsių pušų sukruta aukštakopstė pilis. Iš storių didingų sienojų pastatyta pilis išpuošta, išgrąžinta buvo puikia drožyba, gintarais ir jurų gelbėlėmis, o aplink pilį stovėjo erdvios klėty su ištaigingomis menėmis ir žaliavo puikus ukšmingi sodai; kiek toliau už jų ant kalvos stūksojo deivės, Laimos, šventykla.

Tos pilies ir viso pusiasalio valdovas buvo Didysis Karvaitis, visoje šalyje garsus stipruolis, nepaprastai aukšto ūgio, garsus karo vadas ir drąsus jurininkas. Jo žmona buvo drąsi ir graži. Viena bėda jam slėgė širdį: jie buvo bevaikiai ir neturėjo kam palikti savo garbės ir turtų. Todėl Didysis Karvaitis kartą nukovęs didžiulį briedį, paaukojo dievaitei Laimai, prašydamas duoti jam vaiką. Laima išklaušė jo maldos ir metams praėjus, ji su žmona apdovanojo puikia dukrele. Laimingi tėvai džiaugėsi ir atsidėkodami Laimai pastatė po plačia liepa jai aukurą ir iškėlė didįją puotą. Dukraitė buvo labai vyli: ji diena iš dienos regimai augo ir grožėjo. Bet nuostabu, ji per mėnesį tiek paaugėjo, kad auklė ją vos begalėjo pakelti. Pienur jos negalima buvo maitinti, ji reikalavo košės, o netrukus — ir duonos bei kepsnio; budama devynerių mėnesių amžiaus, ji jau bėgiojo, kaip suaugęs ir turėjo ilgas kasas.

Nepaprastą mergaitę matydami žmonės kalbėjo: "tai piktą Laumę bus padarius; ji gimusi valdovo dukrelė bus pavogusi, o jos vietoje bus palikusi tą didelioką." Nuostabumo ir baimės apimti tėvai pasikvietė kryves ir žynius ir ėmė teirautis, kodėl taip negirdėtai auga jų dukrelė. Kryvės ir žyniai mastė, ilgai galvojo, žilas galvas palenkė ir pagaliau tarė: "valdove, tavo dukrelė — tai gerutės Laimos įstabi dovana. Ji auga dar daug didesnė, todėl statykite jai rumus mažų mažiausia dešimtį kartų didesnius už turimusius ir nieko nebijokite. Dėl dukters jums nieko blogo neįvyks, bet priešingai — ji duos jums garbės, o tavo žmonėms — gerovės ir laimės".

Tuos žodžius išgirdę tėvai nurimo, jų veidai pralinksmėjo. Jie liepė pastatyti labai aukštus, didelius, erdvius rumus, kad juose įsitęktų gyven-ti jų milžinė duklė. Jos vardas buvo Nėringa. Kai ji susilaukė 18 metų, įvyko viskas, ką kryvės pranašavo: ji nešė žmonėms gerovę ir laimę. Jei koks juroz, pakrantėj ar per siaučiančias vilnis į jurą mėtomas laivas budavo pavojuje, ji brisdavo į siaučiančias vilnis, imdavo laivą už inkaro ir ištraukdavo į krantą. Laivams sužūžus, ji išgriebdavo iš ju-

ros skęstancius jurininkus ir juos susidėjusi į žiurstą parnešdavo namo. Jei kam važiuojant su sunkiai prikrautu vežimu įklimpdavo ratai, tai Nėringai budavo vienas juokas ištraukti vežimą su arkliais ir pastatyti vežimą į gerą kelią.

Garsas apie Nėringą pasklido po visas šalis. Daug jaunų kunigaikščių iš stomens ir liemens meilinosi ir piršosi jai. Bet ji sakėsi, tekėdama tik už to, kuris per Kuršių marias permesias į Ventę akmenį. Marių pakrantę gulėjo didelių akmenų kruva. Iš jos kunigaikščiai ėmė akmenis ir bandė permesi per Kuršių marias. Akmenį permetė į Ventę tik pats Ventės valdovas, jaunas, žvalus jaunikaitis. Jis tapo Nėringos sužadėtinis.

Ir greit po to iš vakarų pakilo didelė audra. Ji be pertraukos siautė 13 metų. Jura išplaudavo ir versdavo ant krantų didelius smėlio kalnus, vėjas tą smėlį išnešiodavo po visą pusiasalį supusdamas kopas. Nemuno ir marių vanduo užpylė krantus ir kaip jura paskandino lankas ir laukus, miškus ir kiemus. Neregėtai didelis potvinis grėsė paskandinti ir pačią Ventę. Tai pamąčius Nėringa prisipylė pilną žiurstą smėlio, perbrido per mares ir ties savo sužadėtinio pilimi supylė smėlio pylimą. Kadangi Nėringai, sužadėtinį aplankant, nemalonu buvo braildyti per dumblinę marių dugną, tai ji supylė skersai kuršių marių pylimą į Ventę. Giliomis vietomis užverstį ji ėmė akmenis iš likusios kruvos, iš kurios buvo per marias svaide jautnikiai, gi seklėsnėms vietoms griebdavo koja, suversdavo ją į žiurstą ir nešdavo pilni į mares. Kartą pylimą bebaigiant, smėliu prikrauta žiursto priejuostė, truko ir didžiulis smėlio kalnas šiuptelėjo į mares. Bet Nėringa spėjo žiurstą sugriebti ir dalį smėlio su-laikyti. Patenkinta Nėringa dabar galėjo ten ir atgal pylimu vaikščioti. Ir greit po to, Nėringos ir jauno Ventės valdovo buvo linksmos vestuvės, svečiai gėrė midų ir alų. Nėringa laimingai gyveno ir priaugino milžinų — vaikų, stiprių, drąsių ir karingų vyrų. Bet mairėsi laikai, kilo nauja vėtra iš vakarų ir pietų. Ėmė plusti į Prusus minių minios šarvuotų vyrų, piktų vokiečių kry-žiuočių. Jie sakėsi norį Prusus krikštyti, bet ištikrųjų jie nešė į Prusus ne krikščionišką meilę, bet mirtį ir naikinimą: jie žudė lietuvius-prusus, degino jų sodybas, liejo nekalną kraują. Narsiai gynėsi Prūsai. Ant eilkių žirgų, kaip žaibas puldavo nuožmius įsibrovėlius, kardais ir ragotinėmis naikindami piktus atėjūnus. Bet jų tiek daug buvo, kad vienus iš-naikinus, į jų vietą stodavo kiti. Pulky pulkai, minių minios naujų karių šarvuotųjų virsdavo į Prusus. Jie griežė dantis

ir neapykanta alsavo, norėdami išnaikinti atkaklią lietuvių-prusų kiltį. Ir neatsilaikė mūsų broliai prūsai. Jų mielių šalelę užkariavo nuožmius kry-žieiviai, jų narsius vyrus išžudė piktai atėjūnai. Neatsilaikė ir Ventė-Prūsų skalvių galin-ga pilis. Krito jos narsūs siu-bingi, kaip marių audra gynė-jai, Nėringos milžinai sunys, o pilis išgrautą tapo. Jos įros laikui bėgant paskendo į ma-ras ir vandenų gėlmės priglo-bė senų laikų garsios pilios ma-tų likučius. Ir šiandien dar kai kas iš Kuršių laivininkų pasakoja, kad siaučiančioms marių vilnims nurimus, aiškiam marių dugne matyti Ventės pi-lies mūrų griuvėsiai, o skersai marių — didelių stambių ak-menų pylimas, kurį kadaise yra padariusi jurininkų gelbė-toja ir žmonių geradarė pajur-io milžinė Nėringa. Tsb.

Pieno ukis Lietuvoje

Prieš 10 metų Lietuvos uki-ninkas norėdamas parduoti savo pieno produktus, jiems rinką rasdavo tik paprastose turgavietėse, pas taip vadina-mus, perkupčius. Organizuo-tiesnių pieno ukių ir pieno gaminių eksporto Lietuvoje tada nebuvo. Tvarkant kitas ukių šakas, 1924 metais Lietu-voje buvo pradėtas uoliau tvarkyti ir pieno ukis bei pie-no gaminių eksportas. Ta-čiau, kaip kiekvienas darbas, taip ir pieno ukių tvarkymas iš pradžių ėjo labai lėtu tem-pu. Tai aiškiai parodo ir šis faktas, kad 1924 metais iš Lie-tuvos per metus į užsienį bu-vo eksportuota tik 1000 sta-tinaičių sviesto. Tuo tarpu šiemetinis vienos savaitės sviesto eksportas į užsienius tik-tai iš grynai kooperatinių pie-

Robert Pitts, Jr., pusterčių metų vaikas, kuris liko nušautas Chicago gatvėse pravažiuojančio automobilisto, kai tėvai vežėsi savo tris ma-zus vaikus vežimėly. Spėjama, kad automobilistas buvo girtas. Tėvai yra bedarbiai.

ninių jau pasiekė iki 7,700 statinaičių. Vadinasi, šiemet per vieną savaitę septynis kartus sviesto Lietuva ekspor-tuoja daugiau, negu 1924 me-tais, per visus metus.

Pieno ukių pažangą Lietuva taip pat apčiuopiamai jaučia. Per 10 metų parduota į užsie-nį pieno gaminių už 289 mili-jonus litų. Šie pinigai pasi-

skirsto tarp pieno tekėjų ir susitprino jų ukiškąją padėtį. Lygiagrečiai su pieno ūkio kėlimu Lietuvos ukininkai pa-gerino savo galvijas, atkreipė tinkamą dėmesį ir išpldė ankščiau užmirštą kiaulių ūkio šaką, padidino šaknia-vausių ir dirbtinių dalykų plo-tus ir t. t. Žodžiu, plėsdami pieno ūkį, Lietuvos ukininkai pakėlė ir bendrą žemės ūkio kultūrą.

Žinoma, Lietuvos pieno ūkio pažangą paveikė ir ta aplin-kybė, kad pasaulinė pieno pieno ūkio gaminių rinka la-bai susiaurėjo visų kraštų eksportui. Nuo to, žinoma, nukentėjo ir Lietuvos pieno statytojai. Tačiau dabar tiki-mrsi Lietuvos pieno gami-niams rasti naujų rinkų Bel-gijoje, Čekoslovakijoje ir ki-tuose kraštuose. Tada ir pie-no gaminių kainos Lietuvoje irgi pakiltų. Lietuvos vyriau-sybė, kokia ji bebuvu, pieno ūkį visados, kiek išgalėjo vi-sokeriojai rėmė ir teberiam.

Pirmus Morgičius ant Real Estate
Defaulted ir Undefaulted
Perkame už Cash, su Neperdi-deliu Atrokavimu. Duodame Collateral Paskolas.
LOUIS M. CHAPMAN
INC.
120 S. La Salle St.
Tel. Franklin 0576

KIEKVIEŠOS RUPTURA YRA PAVOJINGA
Tiktai moksliausiai pagamintas diržas ir pritaikintas prie rapturos, jums gali suteikti palengvinimą... ir apsaugoti nuo operacijos. Mes esame tre-ti generacija Diržų (Truss) išdirbėjų, — atleikite pas mus dėl diržo su pilnu pasitikėjimu!
Taipgi ELASTIC STOCKINGS (Guminės pančiakos) dėl varicosės gyslų, BELTS, ARCHES ir t.t. Nupigintos kainos naujiems lietuviams kostume-riams.
CHICAGO ORTOPEDIC CO.
183 West Lake St., Arti Wells St.

FOOTBALL MEMBERSHIP DRIVE

Send to Art Montvid, 2121 N. Western Ave.

Name in full .....
Print
Address ..... State ..... City .....
Print
Weight ..... Height ..... Age .....
Experience .....

Gerkit ir Reikalaukit

Visose Allinėse
Mutual Trijų
Zvaigždžių
Kentucky
Bourbon
ir
Lietuviškos
Dėgtinės

NATHAN KANTER

Mutual Liquor Co.

4707 S. Halsted St.
Tel. YARDS 0803

Stop Itching Skin

Nebesirupinkite dėl odos niežėjimo, Plai skanų, Išėrimų, Dėmių ir kitų odos erzinių. Gaukite bonką Zemo Saugią ir patikimą priemonę niežėjimui pašalinti. Lengva var-toti visuomet. Visose aptiekose 35c, 60c, \$1.00.

zemo
FOR SKIN IRRITATIONS

Buy gloves with what it saves

Mūsų reikalo mokslis 50c ar daugiau. Kad gauti gerą dantų kocią, Listerine Tooth Paste, didelis tubas parodo, kad 50c. J. valo ir apsaugo dantis. Be to galite atsipirkti 50c už kurios galite nusipirkti piktasias ar kitas. Lambert Pharmaceutical Co.

LISTERINE TOOTH PASTE
25c

PETER PEN

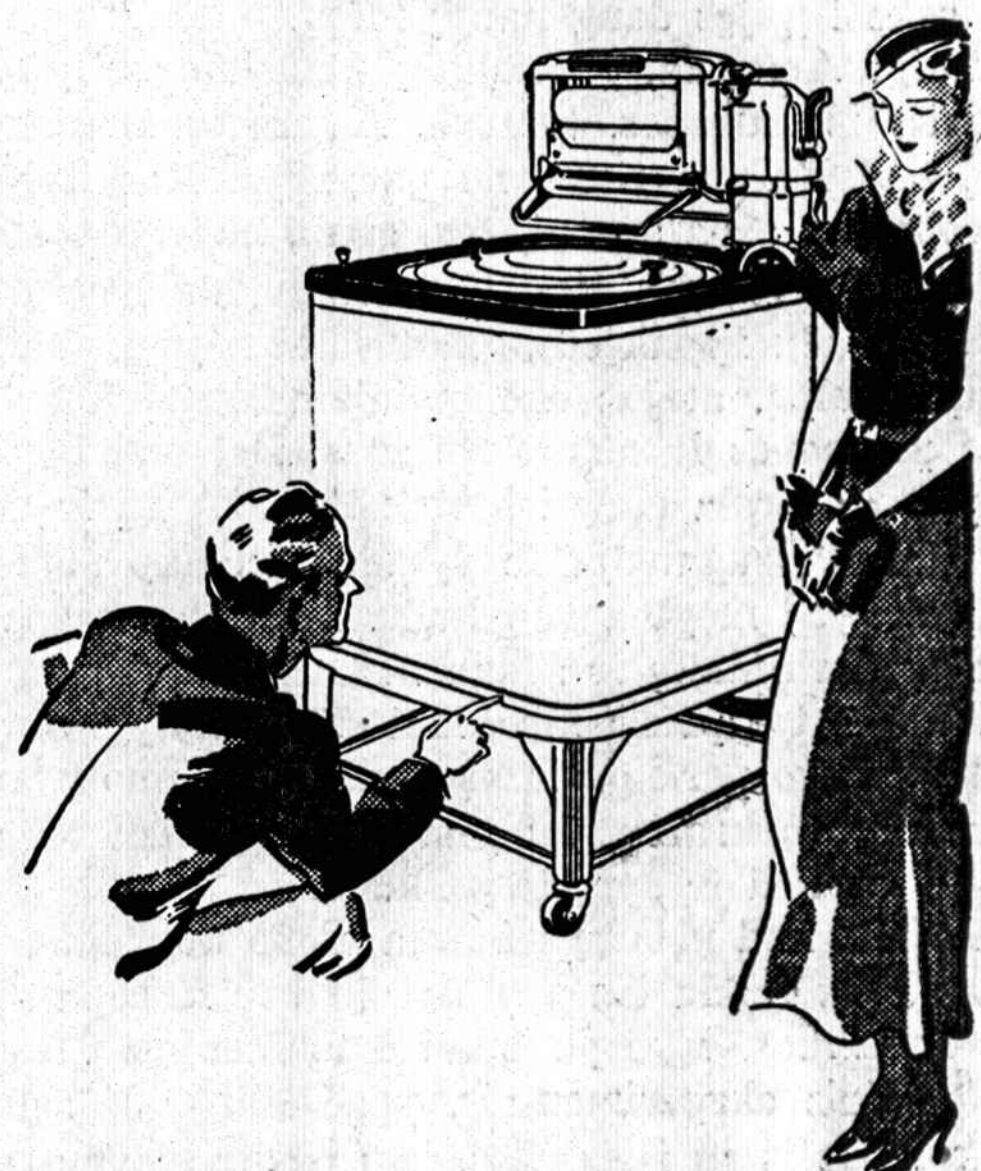
Dabar visoje Lietuvoje vei-kamai supranta ir todėl sten-giasi tą ūkio šaką ateitį dar daugiau išplėsti.
Lietuvos pienininkystės pir-majam dešimtmeciumi paminė-ti, "Pienocentras" vieninte-2000 vietų į kurias ukininkai gamena pieną ir kuriose per metus pagamina apie 10 mili-jonų kilogramų sviesto — į vi-sas kooperatines pienines ir nu-kystės kongresą. Tai pirmos griebimo punktus pereitais rušies toks susibūrimas Lietu-metais pieną gabeno apie 70,- voje. Per jį manoma su-000 Lietuvos ukininkų. Pieno ruošti pieno ūkio parodą.
ukio naudą Lietuvoje visi tin-
Tsb.

Budriko Krautuvėje

Specialis Išpardavimas Skalbyklų

Perkant Gerą Skalbyklą Pridedame Prosinimo Mašiną

vertės \$69.00 DYKAI

Budriko krautuvėje jūs rasite didelį pasirinkimą:
Žieminių Pečių ir Oil Burners, Gesinių Pe-čių, Radio, Karpetų ir Refrigeratorių

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3417 S. Halsted St. Chicago

Pasiklauskite Radio Programų: Nedėliomis WCFL 970 k. nuo 1 val. po pietų. Ketvergaiss WHFC, 1420 k. nuo 7:30 v. vakare.

Daktaras WISSIG

Kapitonas Pasauliniame kare

Specialistas iš Rusijos

GYDO VISAS LIGAS VYRŲ IR MOTERŲ PER 28 METUS NEŽIURINT KAP UZSISENĖJUSIOS IR NEISGYDOMOS JOS YRA. Speciališkai gydo ligas pilvo, plaučių ir pusės, užnuo-dijimą kraujo, odos, ligas, žaizdas, reumatizmą, galvos skausmus, skausmus nugaroje, kosėjimą, gerklės skaudėjimą ir paslaptingas ligas. Jeigu kiti negalėjo jus išgydyti, atleikite čia ir persitikrinkite ka jia jums gali padaryti. Praktikuoja per daugelį metų ir išgydė tukstančius ligonių. Patarimas dykai. OFISO VALANDOS: Kasdien nuo 10 valandos ryto iki 1 valandai ir nuo 5-8 valandai vakare. Nedėliomis nuo 11 ryto iki 1 val.

4200 West 26 St. Kampas Keeler Ave. Tel. Crawford 5573

Rusiška ir Turkiška Pirtis

DOUGLAS BATHS

3514-16 W. ROOSEVELT ROAD arti St. Louis Av. Tel. Kedzie 8902

Vanos, lietavos ir druskos vanos, swimming pool.

Rusiška ir turkiška pirtis Moterims sėdėdomis iki 7 v. v.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street
Telephone CANal 5600

Editor P. GRIGAITIS

Subscription Rates:
\$8.00 per year in Canada
\$7.00 per year outside of Chicago
\$2.00 per year in Chicago
5c per copy

Entered as Second Class Matter
March 7th 1914 at the Post Office
of Chicago, Ill. under the act of
March 3rd 1879.

Naujienos eina kasdien, išskyrus
sekmadienį. Leidžia Naujiens
Bendrovė, 1739 S. Halsted St., Chicago,
Ill. Telefonas CANal 5600.

Užsakymo kainos:	
Chicagoje — pašto:	
Metams	\$8.00
Pusmetui	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75
Chicagoje per linijotojus:	
Vieną kopiją	3c
Savaitę	18c
Mėnesį	75c
Suvienuose Valstijose, ne Chicagoj.	
Metams	\$7.00
Pusmetui	3.50
Trims mėnesiams	1.75
Dviem mėnesiams	1.25
Vienam mėnesiui	.75
Lietuvai ir kitur užsienyje (Atpaiginė)	
Metams	\$8.00
Pusmetui	4.00
Trims mėnesiams	2.50
Piguas reikia siųsti pašto Money	
Orderiu kartu su užsakymu.	

AMERIKA MOKINASI IŠ EUROPOS

Iš Europos pagrįžo federalinio šelpimo administratorius Harry L. Hopkins, kuris tenai studijavo įvairias bedarbių aprūpinimo ir kovos su nedarbu sistemas. Ji-sai matė didelių viešųjų darbų projektus — kelių taisy-mo, gyvenamųjų namų statymo ir t. t., teiravosi apie tai, kaip įvairios valstybės apdraudžia darbininkus nuo nedarbo, ir surinko kitokių faktų ir davinų, iš kurių jįsai sakosi įgijęs daug naujų idėjų.

Taigi Amerika, socialinių klausimų srityje, emė mokintis iš Europos. Seniaus Amerikos žmonės saky-davo, kad Europa jiems ne pavyzdys. Kas tinka ang-lui, vokiečiui arba švedui, tas, girdi, nepritaikoma ame-rikiečiui, kuris esąs išauklėtas individualizmo dvasioje ir nieku būdu nepakestų, kad valdžia jam, sakysime, teiktų pašalpą, atėjus ekonominiam kriziui, arba kiš-tųsi į pramonės ir biznio reikalus. Bet šandie Ameri-ka yra priversta daryti beveik tą pat, ką ir europie-čiai. Valdžia sugalvoja ir vykina visokius planus biz-niui tvarkyti, mėgina reguliuoti santykius tarpe darb-davių ir darbininkų ir šelpia bedarbius.

Bet dėl tos priežasties, kad šitoje srityje Jungtinės Valstijos buvo per ilgą laiką atsilikusios nuo pramonin-gųjų Europos kraštų, tai joms dabar tenka tuos klau-simus svarstyti ir spręsti paskubomis.

Tačiau, kad nebūtų užgauta kieno nors amerikoniš-ka ambicija, reikia čia pridurti, kad ir Europa mokina-si iš Amerikos. Europa labai interesuojasi Roosevelto ekonominiiais eksperimentais, ypač NRA. Ji seka juos ir žiūri, kas iš jų išeis. Tas, kas pasirodys juose prak-tiška ir naudinga, bus anksčiau ar vėliau ir Europos šalyse įvesta.

Nežiūrint to, kad pasaulis šandie serga liguisto nacionalizmo infliucija, tautos ir žmonės skolinasi idėjas vieni nuo kitų ir mokinasi vieni iš kitų patyrimo. Tarptautinis minčių ir darbo vaisių apsikeitimas yra, gal but, svarbiausias žmonijos progresą akstinas. Tauta, kuri bandytų vien tik savo tautines savybes vys-tyti, apsitverdama nuo svetimų kraštų įtakos, imtų ne-ilgai trukus ekonominiiai ir dvasiniai skursti ir pasilik-tų užpakalyje kitų tautų. Nacionalizmas todėl yra ne tik neapykantos kurstytojas tarpe tautų, bet ir pažan-gos stabdytojas tautos viduje.

Apžvalga

KOMUNISTAI GAVO PALIE-PIMĄ TAIKINTIS SU SOCIALISTAIS

"N. Gadyne" pastebi, kad Amerikos komunistai pastaro-ju laikui rodo labai didelio noro susitarti dėl "bendro fronto" su socialistų partija. Komunis-tų vadas E. Browder parašęs labai mandagų laišką socialis-tų vadui Norman Thomasui, išreiškdamas savo pasitenkima-pa pastarojo prakalba, pasakyta Amerikos jaunimo kong-rese, ir sveikindamas jį dėl jo nusistatymo įvairiais opiais darbininkų politikos klausimais. Browderis jau siūlo eiti nuo žodžių prie praktiškų žingsnių ir paduoda sumanymą, kad abiųjų partijų įgalotiniai suei-tų ir pasitartų.

Iš kur pas komunistus stai-ga atsirado toks didelis palin-kimas prie susitarimo su socia-listais, ir toks mandagus tonas? Juk iki šiol komunistų spauda ir agitatoriai be paliovos pra-vardžiuodavo socialistus "so-cial-fasistais" ir visokius bu-dais šmeiždavo. Skleikiminkų or-ganas tai paaiškina taip:

"E. Browderis gavo in-strukcijas padaryti iš-aiškinimą, kad komunistai (socialis-tams). 'Mokslas' apie social-

fasizmą padėtas ant lentynos. Įsakyta kalbėti labai manda-giai."

Tai beveik neabejotina. Ame-rikos komunistų lyderiai pakei-tė savo toną ir savo taktiką santykiuose su socialistais dėl to, kad gavo instrukcijas "iš viršūnių". Patys savo valia ir savo protu jie būtų to nepada-rę. Jie elgiasi taip, kaip jiems liepia vadinamas komunistų in-ternacionalas, kuris tikrumoje yra niekas kita, kaip Maskvos agentūra.

Na, o kodėl Maskva pasidarė sukalbamesnė? Todėl, kad to reikalauja sovietų valdžios po-litika. Sovietams yra svarbu įsigyti draugų pasaulyje, kuomet jiems grasi-na pavojus iš japonų ir hitlerininkų pusės. Bet jiems būtų sunku pakreip-ti savo pusėn viešąją opiniją tokiose šalyse, kaip Prancūzija, Jungtinės Valstijos ir t. t., jei-ku socialistinis darbininkų ju-dėjimas būtų griežtai nusistatęs prieš bolševizmą. Taigi bolševikai yra priversti savo ma-nieras keisti.

Kad Amerikos komunistai, iš tiesų, išgirdo "balsą iš augštybių", galima numanyti ir iš to, kad jau net ir Bimba su savo bendradarbiais bando manda-giai kalbėti apie socialistus, ką parodė, pav. "Laisvės" ragini-mas, kad socialistai ir komu-nistai bendrai kovotų už pa-liuosavimą "priešfasistinių kalin-čių" diktatoriškose Europos ša-lyse.

KVIEČIA Į BENDRĄ KOVĄ

Brooklyno komunistų dien-raštis rašo:

"Francijos socialistai su komunistais sudarydami ben-drą frontą, be kitko, įdėjo savo sutartyj punktą vėdi-mui bendros kovos už paluo-savimą Thaelmanno Vokieti-joje ir Seitz — Austrijoj. Pirmasis komunistų vadas, antrasis — socialistų.

"Kodėl gi Amerikos socia-listai su komunistais to ne-galėtų padaryti? Kodėl nesu-daryti bendras frontas ir ne-kovoti bendrai, reikalaujant laisvės Vokietijos ir Austri-jos priešfasistiniams kalin-iams?"

I klausimą galima atsakyti klausimu:

O kodėl kovoti už politinių kalinių paluosavimą tik Austri-joje ir Vokietijoje — kodėl ne Rusijoje?

Sovietų kalėjimuose, koncen-tracijos stovyklose ir įvairiose ištremimo vietose kenčia tuks tančiai rusų socialdemokratų (menševikų) ir socialistų revo-lucionierių. Daugelį jų bolševikai suėmė ir įkalino prieš eilę metų, neduodami jiems net teisę apsiginti teisme. Vienintėlis tų bolševikiško teroro aukų "nusiėdėjimas" buvo tas, kad sovietų žvalgyba susekė, jog jie neatsizadė savo socialistinių įsitikinimų ir kartais paskleis-davo tarpe darbininkų socialis-tinės literatūros.

Apie tai, kad socialistai Ru-sijoje galėtų atvirai organizuo-tis, leisti laikraščius arba lai-kyti susirinkimus, nėra nė kal-bos. Šitas paprastas, net kapi-talistiškose šalyse pripažintas, pilietinės teisės bolševikai iš-plėšė socialistams dar tais lai-kais, kai Maskvoje diktatoria-vo "didelis darbininkų vadas" Leninas. Jau nuo tada Rusijos socialistai buvo priversti arba slapta veikti, arba nešdintis į užsienius — panašiai, kaip kad buvo carizmo laikais. Visi ru-sų socialdemokratų ir socialre-volucionierių lyderiai, kuriuos bolševikų žvalgyba nesusėję pagauti ir nužudyti arba grusti į kalėjimą, šandie gy-vena užsieniuose — Francijoje, Čekoslovakijoje ir t. t.

Tai kodėl gi Amerikos kom-unistų šūliai, neįsimant ir mu-siškių bimbinkų, neįveda į ben-dro fronto programą reika-lavimo grąžinti socialistams teis-es Sovietų Sąjungoje? Bendi-ras frontas tegali būti pagrįs-tas tik abipusiu lygių teisių pripažinimu. Bet aišku, kad ši-tą principą komunistai min-džioja po kojomis, kuomet jie šaukia socialistus bendrai ko-voti už kalinių paluosavimą ir tuo pačiu laiku pritaria komu-nistinės valdžios teroriui prieš socialistus.

Komunistai laiko sovietų val-džią vienintėle "darbininkška" valdžia pasaulyje ir pavyzdžiu visai žmonijai. Tai ką gi reiškia jų pasiūlymas socialistams bendrai kovoti už kalinių pa-liuosavimą Vokietijoje ir Aus-trijoje? Ve ką jįsai reiškia: Mes, komunistai, ir jūs, socia-listai, reikalaujame laisvės mūsų viennimiams tose šalyse, kur nėra komunistų valdžios; bet jeigu jums ir jums pavyk-tų bendromis pastangomis nu-versti fašistiskus despotus ir valdžia patektų į mūsų (komu-nistų) rankas — taip, kaip Ru-sijoje, tai mes jus (socialistus) šaudytume ir grustumė į kalė-jimą!

Ar yra nuostabu, kad šitokia komunistų "propozicija" nesuke-čia entuziazmo tarpe socia-listų?

Reikalaukite "NAUJIENAS" ant bile kampo, kur paduoda-mi laikraščiai. Pardavėjas lai-krasčių bus gatavas jums pa-tarnauti. Jįsai tenai stovi ne sa-vo smagumui, bet Jusų pato-gumo dėl.

PASTABOS

Karas yra raketos

Žurnale "Forum" generolas Smedley D. Butler rašo apie karą, kuo griežčiausiai jį pa-merkdamas. Jis sako:

"Iš karo keli žmonės pada-ro milžiniškus turtus. Tautos pasigrobia naujų teritori-jų (kurias keli asmenys tuoj pradeda eksploatuoti savo naudai), o ant visuomenės pe-čių krinta bila — bila, kurios pasibaisėtina saskaita yra nau-jai pastatyti kapinės pamink-lai, susmaigyti kunai, su-trikdyti protai, širdies skaus-mai ir sugriauti namai, ekon-omiškas nepatvarumas bei nepakeliamas mokesčių našta ateinančioms generacijoms".

Taip kalba ne koks pacifis-tas, bet Jungtinių Valstijų bu-vusis generolas. Jis sako, jog laike karo Amerikos kareivi-ams buvo mokama \$30 per mėnesį. Tai buvo atlyginimas už tai, kad jie žudyti ir būtų žudomi. Daugelis ka-reivių apie pusę savo algos siuntė namšikams. Be to, jie turėjo mokėti apdraudą. Tad faktinai jiems likdavo apie devyni doleriai kas mė-nesį. Ir to dar negana: ka-reiviai tiesiog buvo verčiami pirkti laisvės bonus. Per ka-rą laisvės bonų jiems buvo parduota už \$2,000,000,000 su viršum.

Gen. Butler sako, jog jis jau seniai žinojęs, kad karas yra niekas daugiau, kaip tik sa-votiškas raketos. Ir dabar, kai pradeda dangus niuktis ir kyla karo pavojus, tai jis esąs pasiryžęs atvirai apie tai kalbėti.

Visuomenė turi įsigyti tikrą supratimą apie tai, kas yra karas. Ji turi mobilizuoti fak-tus, skaičius ir profavimo įs-gas. O kai tai bus padaryta, tai mobilizavimas kareivių ka-rui pasidarys įėjmanomas.

Paprastas triukas

Nacių valdomoje Vokietijo-je reikalaujama visai nekokie. Jau 45 miestai paskelbė, jog jie randasi "skurdo stovyje". Ki-tais žodžiais sakant, jie nebe-gali ilgiau teikti pašalpą vis naujai atsirandantiems dar-bams.

Bet viskas turi būti gerai nacių valdomoje šalyje. Žmo-nės neprivalo rugoti: nes jei-gu čia tenka skursti, tai kitur tas skurdas yra kur kas di-desnis.

Ir štai pastaroju laiku naci-ųjų laikraščiai pradėjo labai daug rašyti apie pasibaisėtiną badą Rusijoje. Girdi, vien tik Kijevo distrikte iš bado jau mirė pusantro milijono žmo-nių!

Žinant tai, kad Kijevas turi tik apie pusę milijono gyven-tojų, toks nacių tvirtinimas atrodo daugiau nei juokingas. Visi to miesto ir apylinkių gy-ventojai turėtų mažaisiais bent du kartų "numirti", kad sudaryti tą skaičių, kurį skel-bia vokiečiai.

Hindenburgas testamentas

Užsieniu spauda vis dau-giau ir daugiau rašo apie tai, kad Hindenburgas testamentas buvo nacių suklaidytas. Jis sako, jog tas testamentas yra parašytas lygiai tokia kalba, kokią načiai naudoja propa-gandos tikslams.

Prieš mirį Hindenburgas buvo visiškai izoliuotas. Jo artimiausi draugai neturėjo prielaidžiam. Vienas senas generolas, kuris norėjo prezi-dentą aplankyti ir papasakoti jam apie buvusių armijos viršininkų sentimentą link Hitlerio, tapo sumintas ir įka-lintas Koenigsberge.

Hindenburgas pasiuntęs Hit-leriui laišką, prašydamas ne-persikelti protestantų dvasi-

kus. I tą laišką Hitleris nie-ko neatsakė.

Visi Hindenburgui siunčia-mi laiška buvo nacių cenzu-ruojami. Prezidento sekreto-rius žinioje buvusieji doku-mentai tuoj tapę nacių poli-cijos konfiskuoti, kaip tik Hindenburgas miręs.

Prie tokių aplinkybių, sako užsieniu laikraščiai, Hinden-burgo testamentas suklaidavi-mas atrodo visai natūrališku dalyku.

Hooveris rašo knygą

Laikraščiai praneša, kad buvusis Jungtinių Valstijų prezidentas Hooveris baigias rašyti knygą apie Amerikos padėtį. Sakoma, jog savo knygoje jis bandysias įrodyti, kad dabartinė demokratų po-litika vedanti šalį į pražūtį. Girdi, jeigu taip ilgiau tęsis, tai Amerikos žmonės visiškai pražudys laisvę.

— K. Auguras.

Rudasis Pragaras

(Tęsinys)

jeigu poetų ir filosofų šaly bu-delio kirvis yra tapęs valstybės simboliu, tai ar gali kitoks bu-ti hitlerininkų šturmo burių jaunimas, negu jis yra Oranien-burgo stovykloje?

"Tautos atsiklausimas" stovykloje

Nemaža užsienio ir Vokietij-os laikraščių skaitytojų, be abejonės, labai stebėjosi, kai jie pamatė lapkričio 12 d. "tautos atsiklausimo" rezultatus iš kai kurių koncentracijos stovyklų. Oranienburgo stovyklo-je (tuo laiku ten kaip tik bu-vo nedaug žmonių) iš 368 bal-savusių belaisvių 338 pasisakė už Hitlerį, likusieji — prieš arba padavė tuščias korteles.

Stovyklos skyrius Blumberge, kur aš tuo laiku buvau, paduo-ta 73 balsai: 61 — "už", 9 — "prieš" ir 3 — tušti. Kadangi pamėšiai didelis nuostimis "už" gavo ir kitose koncentracijos stovyklose, pavyzdžiui, Bran-denborge ir Dachau, tai aš te-galiu čia daryti tik vieną išva-dą, kad ir ten, matyti, vadovau-tasi tokiais pat taktikos sume-timais, kaip pas mus, būtent: balsuojant visiems "už", pasau-lis turėjo aiškiai suprasti, kad čia esama grynų teroro balsa-vimų. Kad kaip tik koncentra-cijos stovyklų belaisviai nega-lėjo išreikšti pritarimo tam re-žimui, kuris su jais taip nežmo-niškai elgėsi, turėjo būti vi-siems aišku. Tokių, kurie bal-suodami "už" tikėjosi greičiau pasiekti laisvės, buvo be galo mažai; belaisvių tarpe vyravo nuomonė, kad atiduodant kor-teles už Hitlerį bus tik ryškiau parodytas grynus teroristinis to "tautos pasisakymo" pobu-dis, ir tuomi būtent reikia aiš-kinči tokie rinkimų daviniai Oranienborge ir, veikiausiai, taip jau ir kitose stovyklose.

Rinkimų eiga stovykloje — nors techniškai jie ir buvo at-liekami, kaip visuomet, kortelė-mis — turint galvoti neribotą, nežmoniška terora, nuo kurio kenčia politiniai belaisviai, bu-vo ne daugiau, kaip komedija. Tačiau negalime šios temos baigti nepažymėjus epizodo, ku-ris įvyko balsavimo metu Ora-nienburgo stovyklos skyriuje Blumberge.

Iš pradžių, penktadienį prieš balsavimą, belaisviai buvo nu-vesti į Blumbergo kaimą, kur viename restorane buvo per radio perduota Hitlerio kalba iš Siemenso dirbtuvės Berlyne. Toliau, šeštadienį, belaisviams per radio buvo leista išklausti Hindenburgą — reicho prezi-dento kalbos. Tuojaus po to, Blumbergo komandos vadas, SA vyresnysis, Maue pasakė pats itin charakteringą kalbą. Tiesa, tas Maue — storas, męgstas išgerti landsknechtas, nebuvo pats blogiausias žmo-gus rudmarškinų tarpe; jis mokėjo gyvenime verstis su nuostabiai mažu protinių gabu-mų ištekliumi. "Šturmo" va-das Maue pradėjo taip:

"Tautiečiai! Mes visi nustebome — tokio kreipimosi koncentracijos sto-vykloje dar nebuvo tekę išgirs-ti. Na, bet tiesa, juk šandien rinkimų išvakarės. Klausomės toliau:

"Tautiečiai! Rytoj jūs einate balsuoti. Jūs gi nenustojote savo pilietinių teisių, jūs užda-rė čia todėl, kad jūs buvot mu-sų politiniai priešai, bet jūs ne-sat jokie nusikaltėliai — taigi jūs rytoj einat balsuoti. Musų vadas išstojo iš tautų sąjungos, juk prieš tai jus nieko neturit. Iš tikrųjų, argi galima buvo il-giau bežiūrėti, kaip jie ten žė-nevoje už musų vokišką pini-gą rijo ir gėrė, kaip jie iki au-sų sėdėjo vyne ir kaviare. To-dėl aišku, jūs visi balsuosit 'už', vadinasi, kad daugiau to visa nebebutų. Aš girdėjan, pas jus kalba, kad jūs turėsit rink-ti per prievartą — aišku tai yra plepafai. Niekas jums ne-duoda įsakymo, kaip turėsit rinkti. Bet rytoj jūs galėsit pa-rodyti, ar jums dar reikalingos koncentracijos stovyklos, ar ne."

Išklausę tos kalbos, mes nežinojome kuo reikia labiau stebėtis, ar ta, mandagiai kalbant, vaikiška nuovoka, kurią štur-mo vadas turi apie Vokietijos reikalus Ženevoje, ar tuo nema-žiau naiviu akiplėšiskumu, ku-riuo jo tvirtinama, kad mes renka niekieno nespaudžiami ir čia pat grasoma mums stovyk-las pailginimo basliu.

Kuomet po rinkimų, pirma-dienį, Blumbergo belaisvių kolo-nos susirinko ryto metą žy-giuoti darban, komandos vadas Maue išdrožė mums kitą, tik šiuo kartu jau daug trumpesnę kalbą. Balsavimo daviniai ro-dė, kad "prieš" nuostimis buvo pas mus truputį didesnis, negu vyriausioje stovykloje Oranien-burge. Tokiam nemalonumui iš-tikums, šturmo vadas bylojo mums šiuos žodžius:

"95 nuostimėiai vokiečių tau-tos pasisakė už Adolfo Hitle-rio valdžią. Oranienburgas bal-savo žymiai geriau. Jūs, kiau-lės, parodė, kad jums dar dvi-dešimts metų reikia sėdėti kon-centracijos stovykloje. Žengte marš!"

Šeštadienį prieš rinkimus: "Tautiečiai!...

Pirmadienį po rinkimų: "Jūs, kiau-lės!..."

Baudžiamoji mankšta

Paskutiniajam stovyklos kie-me buvo įrengtas tam tikras specialus kelias su kliutimis. Belaisviai genami tuo keliu iš pradžių turėjo perskoti per dvi įžiagretes kartis, paskui per lipni trijų metrų aukščio stačią sieną, be jokios pašalinės pa-galbos, žinoma; toliau perskoti platų griovį, po to reikėjo pra-šliaužti pro maždaug 10 metrų ilgio ir 80 centimetrų aukščio medinį kanalą, kuriame visu-met skersai iš apačios budavo įrengta viena lenta, o iš viršaus — kita, tokiu būdu žmogus turėdavo prasiraityti kaip gy-vatė; gallsiausiai reikėjo pereiti per kartį, paguldytą ant gilios, pilnos vandens duobės. Per tą kelią su kliutimis belaisviai būvo varomi begalinę daugybę kartų, neatsižvelgiant nė į am-žiaus, nė sveikatos stovio, ir tai ne vieną tik sykį, bet tuo pačiu pradėjimu daugybę kar-tų, iki pagaliau kuris į galą nu-sikamavęs sugriudavo vietoje; ne vieną belaisvį yra tekę iš-tos vietos neštie išnešti. Ta pro-ga buvo, žinoma, ir mušama,

čia šturmininkai ypatingai mėg-davo išlieti ant belaisvių savo tulžį, ir kas yra, pavyzdžiui, matęs kuopos vadą Stahlkopfą, kai šalia jo buvo genami žydų kuopos mariai, tas žino, kaip atrodo sadietas savo tenkini-mosi momentais.

Prie kariško režimo lageryje yra suprantama, kad čia buvo praktikuojama ir kariškoji baudžiamoji mankšta. Tačiau prūsų kareiviško čebato garbei tenka pasakyti, kad ten bau-džiamoji mankšta buvo stačiai humaniškas dalykas, kai paly-gini ją su tuo niekšiskumu, ku-ris reiškėsi čia, Oranienburge.

Akmeniniai karstai

Be šešioliktosios kameros, blogiausias dalykas Oranien-burge — tai karceriai. Pradžio-je tam tikslui buvo skiriamos dvi buvusios fabriko džiovyk-las, juodomis dar iš ano meto sienomis, su gniužte šiaudų, pa-kreikty ant cemento aslos. "Šviesa" ir "oras" į tas celes tegalėjo įeiti tik pro dvi nedi-deles skylutes duryse. Iš bėdos čia galėjo įlpti trys keturi žmonės, tačiau kartais per isti-sas dienas ir naktis ten budavo sukimšta iki 14 žmonių. Iš kar-cerių teišlėsdavo tik trumpam laikui rytą, pietų metu ir va-kare pavalygti, po vieną kartą dieną ir naktį atlikti savo rei-kalui, be to keletai minučių leisdavo pavaikšioti ratu pir-majam kieme. I tą karcerį ko-mendantas kišdavo by kokia proga, kaltinamojo pasiteisini-mų jis dažnai visai nesiklausy-davo, kišdavo, destis nuotaika, tai trumpesniais, tai ilgesniais laikais. Kai kurie belaisviai yra tokiame urve išsėdėję be palio-vos iki puspenktos savaitės.

Tačiau šitokios karcerių ry-šies komendanto sadizmui dar neužteko, nes jei atsitikdavo, kad cėlės nebudavo perpildytos, tai nubaustieji belaisviai galė-davo naktį miegoti, atsigulę ant nuogų grindų. Čia buvo dar per daug humanizmo. Tad spalų mėnesį komendantas lie-pė padirbti kitokius karcerius. Jie buvo iš gryo cemento, o grindų plotas buvo 60x80 cen-timetrų, vadinasi ten galima buvo tik stačiam stovėti. Ne vienas belaisvis atvykęs sto-vyklon ir sumuštas, turėjo po to keliauti į vieną kurį tų sto-vimųjų karcerių ir grįžti iš ten kruvinomis kojomis.

Iš tikrųjų, tas šiurpus sto-vyklos komendanto išradimas buvo ne kas daugiau, kaip sto-vimas karstas. Erdvėje su grin-dų plotu 60x80 centimetrų ko-galima tik stovėti išsitiesus. Nors truputį sulenkti sąnarius, kurie jau po trumpo laiko pra-deda stirti, negalima. Tos sto-vimos dėžės — tai grynas žiau-rios viduramžių kankintojų fantazijos kurinys. Belaisviai, kurie ten budavo uždromi, yra praleidę šiuipias valandas, neapsakomų kankių naktis. Esi uždarytas į cementinį karstą, negali nė vieno sąnario pajui-dinti, jauti kaip tavo sąnariai iš apačios palengva ima sting-ti, sopėti. Keliai ilgiau neištu-rėdami sulinksta, atsidauždami į mūrą; neturi kur padėti ran-kų, nežina kaip dar ilgiau be-stovėsi; o čia dar tavo šda be-galinė dvasios kancė — min-tys gręžte gręžia galvą, neturi kito troškimo, kaip tik — ša-lin iš to baisaus cementinio karsto; didėjantieji uždaryto, besiblaškančio kūno skausmai, išspausdami apmaudo; nusimi-nimo sąrašas akys; vis didina paslėgusi slėgimą galvoje nuo susitękusio, stūkštinio smilki-nys kraujo — tai pragaras, ir kas tą pragarą išradė, nėra žmogus.

(Bus daugiau)

Skelbimai. Naujiensose duoda naudą dëlto, kad pačios Naujienos yra naudingos

163 W. Washington St.
Kambarys 402 Tel. Dearborn 9
Res. 5349 So. Hermitage Ave
Vakarais nuo 6 iki 8
Tel Prospect 1610

Leit. F. Vaitkaus išleistuvių Banketas

Tai buvo toks puikus, toks linksmas, toks prakilnus ir reikšmingas vakaras.

Leitenanto Felikso Vaitkaus išleistuvių banketas Chicago Beach hotelyj.

Čia buvo visi Chicago žymieji ir prakilnieji lietuviai, ir jie visi jautėsi kaip viena graži šeima.

Daug žymiausių moterų, daug gražių lietuvių, tarp jų ir Elena Stankutė, lietuvių dienos karalaitė.

Visos Chicago lietuvių kolonijos buvo apšiai reprezentuotos.

Visi buvo suėję vienu tikslu pasimatyti su mūsų draugais, su mūsų lietuvių F. Vaitkumi, palinkėti jam geriausios kloties, priduoti drąsos ir prisidėti su parama.

Reikšmingiausias kalbas pasakė Lietuvos konsulas A. Kalvaitis, Naujų redaktorius P. Grigaitis ir šėsnulėvičius. Dievo pagalbą lakunui palinkėjo kun. Linkus. (Iš kunigų jis vienas tebuvo bankietis).

Visų kitų kalbos buvo paremtos gausiomis nuosirdžiomis aukomis.

Gal dar nei vienas lietuvių susirinkime susirinkusieji su tokiu entuziazmu neaukojo pinigų, kaip šitame.

Aukojo turtingi ir neturtinigi, aukojo seni ir jauni.

Puiki ir graži Aldona Narvidaitė su širdingais linkėjimais intekė savo auką \$25. Vėliau jaunutė Ruta Kartanaitė atnešė tiesiai lietuvių Vaitkui \$15, kaip savo asmeniską dovaną.

Vakaro vedėjas Justinas Mackevičius tik praktiškai besidarbavimas ir nespėdamas šaukti vardus tų, kurie laikė saujų dolerius.

Kiekviena auka, didelė ar mažutė, buvo sutinkama priitarimo ir džiaugsmo aplodismentais.

Metropolitan Banko vedėjų ponų Brinzų šeima sudėjo \$125.

Po to graborius J. J. Bagdonas pasižadėjo \$100.

Kiti stambūs aukotojai buvo:

Town of Lake Colony (through Mr. Kareiva)	
Victoria Paliulytė (\$2.00)	
M. Slabada (\$2.00)	
Stanley Velicka (\$25.00)	
Ig. Zolp (\$2.00)	
M. Kisieliū (\$8.00)	
D. ja G. V. Lietuvos (\$15.00)	
Wm. Danta (\$5.00)	
Property Owners Assn (\$10.00)	
L. Rauba (\$2)	
K. Raubienė (\$3)	
Mr. Kariova (\$1.00)	\$75.00
J. J. Borden, att.	5.00
Mr. Gustainis from Melrose Park	100.00
Julius Brenza	25.00
John Brenza	25.00
Mary Brenza	25.00
Metropolitan State Bank	50.00
Aldona Narvid	25.00
J. Yuška	25.00
J. J. Bagdonas	100.00
B. Urbutytė	25.00
Nathan Kanter	25.00
American National Life Insurance Co. Jonas A. Vilkišius	\$5.00, Stanislas Mikšys \$2.00, Jonas Slegaitis \$2.00, Juozas Jerušauskas \$2.00.
G. Stungis	5.00
A. Cibulskis	5.00

Dr. S. Biežis	5.00
SLA. 208 kuopa	185.00
Att. K. Gugis	15.00
Mr. A. S. Wallantienė	50.00
Ruta Kartanas	15.00
Edward Čepulijų šeima	25.00
F. Sern	10.00
Dr. Dundulis	10.00
A. Bernadišius	10.00
L. Baravičius	2.00
V. Rukstalis	5.00
Pietkiewicz	10.00
Dr. A. Juozaitis	5.00
A. Česna	5.00
G. Stakauskas	5.00
J. Kriščiūnas	5.00
John Pacielewicz	3.00
F. Zimont	3.00
Pilkauskas ir Ščernulevičius	10.00
J. T. Zuris	10.00
Dr. Kiela ir Dr. Yuška	11.00
A. Zalatorius	5.00
Mrs. Krasauskas	2.00
Nausėdienė	5.00
Mrs. Bytautas	2.00
Martha J. Dermont	5.00
Justinas Mackevičius	pažadėjo pridėti dešimt procentų prie visos suaukotos sumos.

Tada vėl daugelis suskubo su stambesnėmis aukomis, kad "subostyt" Mackevičių. Kada truko vienuolikos dolerių prie tukstančio, Dr. Yuška ir Dr. Kiela, tuoj pridėjo tą vienuolika. Bet atsirado ir kita vienuolika.

Ponia A. Nausėdienė pasakė labai gražią kalbą apie lakuną Vaitkų, kaip jis augo 33-čio gatvėje, kur ji gyvena, ir perstatė lakuno motiną, seserį, broį. Čia delnų plojimai buvo širdingiausias.

Po visų kalbų pagalbos buvo perstatytas ir pats lakunas leitenantas F. Vaitkus. Aiškiais lietuviškais sakiniiais išreiškė savo pilną pasitikėjimą nuskristi į Kauną ir širdingai padėkojo visiems už gražius linkėjimus ir finansinę paramą.

Vakaro programos buvo pamargintas gražiomis dainomis, kurias atliko p. A. Steponavičienė, Frank Jakavičius ir p-lė F. Balsiutė.

I pabaigą buvo šokiai, bet jie labai labai greit pasibaigė. Šoko visi, seni ir jauni, su didžiausiu smagumu ir linksmybe.

Visiems vaikams, kurie dalyvavo ir taip puikiai atsižymėjo pasidainėję parodos lietuvių dienų, yra rengiama ekskursija į naują Brookfield zoologijos daržą. Tai bus vaikams linksma proga pamatyti daug įvairių žvėrių, kaip jie gyvena natūralioje aplinkioje.

Šią ekskursiją sumanė Lietuvių Dienos komiteto pirmininkas Kl. Jurgelionis, o jo mintį karštai parėmė daugelis geros širdies žmonių, kurie pasiskolins automobilius vaikams nuvežti ir parvežti. Graborius J. J. Bagdonas paketino duoti net keturius didelius automobilius, o taipgi pasiėmė komisijos pareigas gauti vaikams šio to saldaus. Automobilius prižadėjo dr. Ad. Davidsonis, adv. Jonas T. Zuris, V. P. Pieržynskis, M.

Vakaro programos buvo pamargintas gražiomis dainomis, kurias atliko p. A. Steponavičienė, Frank Jakavičius ir p-lė F. Balsiutė.

I pabaigą buvo šokiai, bet jie labai labai greit pasibaigė. Šoko visi, seni ir jauni, su didžiausiu smagumu ir linksmybe.

Visiems vaikams, kurie dalyvavo ir taip puikiai atsižymėjo pasidainėję parodos lietuvių dienų, yra rengiama ekskursija į naują Brookfield zoologijos daržą. Tai bus vaikams linksma proga pamatyti daug įvairių žvėrių, kaip jie gyvena natūralioje aplinkioje.

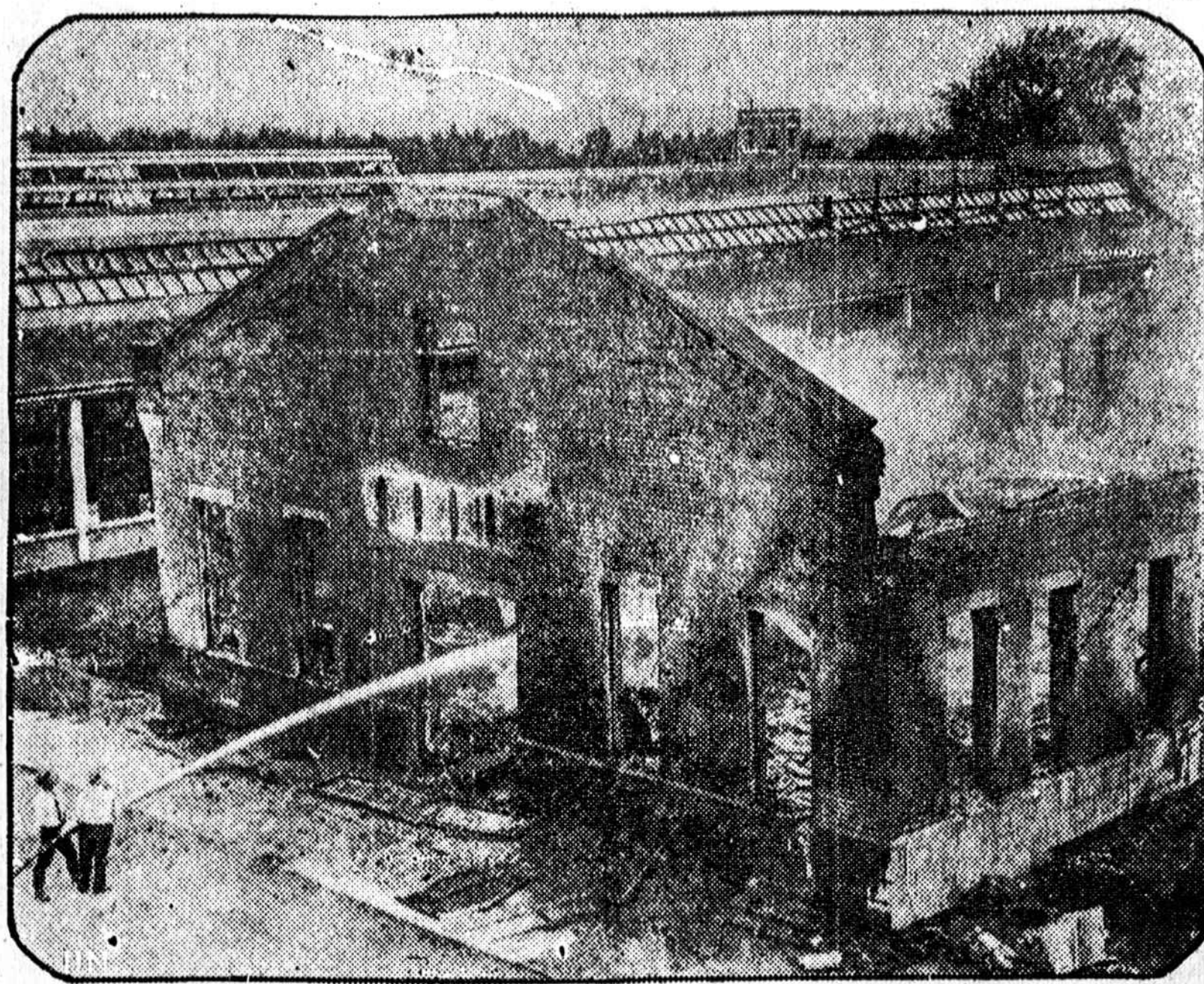
Šią ekskursiją sumanė Lietuvių Dienos komiteto pirmininkas Kl. Jurgelionis, o jo mintį karštai parėmė daugelis geros širdies žmonių, kurie pasiskolins automobilius vaikams nuvežti ir parvežti. Graborius J. J. Bagdonas paketino duoti net keturius didelius automobilius, o taipgi pasiėmė komisijos pareigas gauti vaikams šio to saldaus. Automobilius prižadėjo dr. Ad. Davidsonis, adv. Jonas T. Zuris, V. P. Pieržynskis, M.

Vakaro programos buvo pamargintas gražiomis dainomis, kurias atliko p. A. Steponavičienė, Frank Jakavičius ir p-lė F. Balsiutė.

I pabaigą buvo šokiai, bet jie labai labai greit pasibaigė. Šoko visi, seni ir jauni, su didžiausiu smagumu ir linksmybe.

Visiems vaikams, kurie dalyvavo ir taip puikiai atsižymėjo pasidainėję parodos lietuvių dienų, yra rengiama ekskursija į naują Brookfield zoologijos daržą. Tai bus vaikams linksma proga pamatyti daug įvairių žvėrių, kaip jie gyvena natūralioje aplinkioje.

Šią ekskursiją sumanė Lietuvių Dienos komiteto pirmininkas Kl. Jurgelionis, o jo mintį karštai parėmė daugelis geros širdies žmonių, kurie pasiskolins automobilius vaikams nuvežti ir parvežti. Graborius J. J. Bagdonas paketino duoti net keturius didelius automobilius, o taipgi pasiėmė komisijos pareigas gauti vaikams šio to saldaus. Automobilius prižadėjo dr. Ad. Davidsonis, adv. Jonas T. Zuris, V. P. Pieržynskis, M.

Laike kalinių riaušių sudeginta Pontiac, Ill., patalios namų spaustuvė. Riaušėse vienas kalinių liko užmuštas, 21 sužeistas; sužeisti ir trys sargai.

Narvidas, Vanda Bijanskienė, A. Vaivada, Kl. Jurgelionis. Jieškoma dar daugiau automobilių, nes vaikučių galės būti apie šimtas. Visi vaikai ir mergaitės iš P. Sarpaliaus ir A. Andrejevo grupių yra kviečiami dalyvauti šioj ekskursijoje. O tai jiems žinoma, bus didelis smagus.

Ekskursija įvyks ketvirtadienį, rugpjūčio 30 dieną. Šios ekskursijos rėmėjai prašomi yra atvykti ketverge su savo automobiliais lygiai 1 val. po piet (ne vėliau) prie Woodman svetainės, 33-čia gatvė ir Lime.

— Turiu! Gera vakarą! Musų programos prasidėjo — cha-cha-cha! Duobkasiai! Cha-cha-cha! Palaukit, jūs duobkasiai! Cha-cha-cha!

— Dabar padainuosiu labai gražią liaudies dainelę. Turiu, turiu, turliu-tu, tušti mano kolyta, Bumpt, bumpt! ra-ta-ta, tušti mano kolyta.

Ei! tautiečiai! ei! kumtės, jaunos, mamos ir bobutės! Duokit, duokit doleriukų, nupenktų paršeliukų.

Bumpt, bumpt! ra-ta-ta, tušti mano kolyta!

— Dabar, ponas! Simonas Sim-Sim, papasakos jums svarbiausias žinias iš viso pasaulio.

— Gera vakara! Čia kalba Simonas Sim-Sim. Italija, Mossulini, Vokietija, Hitleris, Francija, socialistai, Rusija, komunistai, Anglija, Darbo Partija, NRA. Dalykas labai paprastas. Nelaikykite pinigų! Kaip tikrai turit tuojau praleiskit. Nusipirkit skalbiama mašiną, ar matrasą, ar išmargintą kiaušinį. Tik nelaikykite pinigų pas save. Sakau jums: nelaikykite pinigų! Dar sykį pakartojau: nelaikykite pinigų!

— Dabar, ponas! Simonas Sim-Sim, papasakos jums svarbiausias žinias iš viso pasaulio.

— Gera vakara! Čia kalba Simonas Sim-Sim. Italija, Mossulini, Vokietija, Hitleris, Francija, socialistai, Rusija, komunistai, Anglija, Darbo Partija, NRA. Dalykas labai paprastas. Nelaikykite pinigų! Kaip tikrai turit tuojau praleiskit. Nusipirkit skalbiama mašiną, ar matrasą, ar išmargintą kiaušinį. Tik nelaikykite pinigų pas save. Sakau jums: nelaikykite pinigų! Dar sykį pakartojau: nelaikykite pinigų!

— Dabar, ponas! Simonas Sim-Sim, papasakos jums svarbiausias žinias iš viso pasaulio.

— Gera vakara! Čia kalba Simonas Sim-Sim. Italija, Mossulini, Vokietija, Hitleris, Francija, socialistai, Rusija, komunistai, Anglija, Darbo Partija, NRA. Dalykas labai paprastas. Nelaikykite pinigų! Kaip tikrai turit tuojau praleiskit. Nusipirkit skalbiama mašiną, ar matrasą, ar išmargintą kiaušinį. Tik nelaikykite pinigų pas save. Sakau jums: nelaikykite pinigų! Dar sykį pakartojau: nelaikykite pinigų!

— Dabar, ponas! Simonas Sim-Sim, papasakos jums svarbiausias žinias iš viso pasaulio.

— Gera vakara! Čia kalba Simonas Sim-Sim. Italija, Mossulini, Vokietija, Hitleris, Francija, socialistai, Rusija, komunistai, Anglija, Darbo Partija, NRA. Dalykas labai paprastas. Nelaikykite pinigų! Kaip tikrai turit tuojau praleiskit. Nusipirkit skalbiama mašiną, ar matrasą, ar išmargintą kiaušinį. Tik nelaikykite pinigų pas save. Sakau jums: nelaikykite pinigų! Dar sykį pakartojau: nelaikykite pinigų!

— Dabar, ponas! Simonas Sim-Sim, papasakos jums svarbiausias žinias iš viso pasaulio.

— Gera vakara! Čia kalba Simonas Sim-Sim. Italija, Mossulini, Vokietija, Hitleris, Francija, socialistai, Rusija, komunistai, Anglija, Darbo Partija, NRA. Dalykas labai paprastas. Nelaikykite pinigų! Kaip tikrai turit tuojau praleiskit. Nusipirkit skalbiama mašiną, ar matrasą, ar išmargintą kiaušinį. Tik nelaikykite pinigų pas save. Sakau jums: nelaikykite pinigų! Dar sykį pakartojau: nelaikykite pinigų!

— Dabar, ponas! Simonas Sim-Sim, papasakos jums svarbiausias žinias iš viso pasaulio.

— Gera vakara! Čia kalba Simonas Sim-Sim. Italija, Mossulini, Vokietija, Hitleris, Francija, socialistai, Rusija, komunistai, Anglija, Darbo Partija, NRA. Dalykas labai paprastas. Nelaikykite pinigų! Kaip tikrai turit tuojau praleiskit. Nusipirkit skalbiama mašiną, ar matrasą, ar išmargintą kiaušinį. Tik nelaikykite pinigų pas save. Sakau jums: nelaikykite pinigų! Dar sykį pakartojau: nelaikykite pinigų!

— Dabar, ponas! Simonas Sim-Sim, papasakos jums svarbiausias žinias iš viso pasaulio.

— Gera vakara! Čia kalba Simonas Sim-Sim. Italija, Mossulini, Vokietija, Hitleris, Francija, socialistai, Rusija, komunistai, Anglija, Darbo Partija, NRA. Dalykas labai paprastas. Nelaikykite pinigų! Kaip tikrai turit tuojau praleiskit. Nusipirkit skalbiama mašiną, ar matrasą, ar išmargintą kiaušinį. Tik nelaikykite pinigų pas save. Sakau jums: nelaikykite pinigų! Dar sykį pakartojau: nelaikykite pinigų!

— Dabar, ponas! Simonas Sim-Sim, papasakos jums svarbiausias žinias iš viso pasaulio.

— Gera vakara! Čia kalba Simonas Sim-Sim. Italija, Mossulini, Vokietija, Hitleris, Francija, socialistai, Rusija, komunistai, Anglija, Darbo Partija, NRA. Dalykas labai paprastas. Nelaikykite pinigų! Kaip tikrai turit tuojau praleiskit. Nusipirkit skalbiama mašiną, ar matrasą, ar išmargintą kiaušinį. Tik nelaikykite pinigų pas save. Sakau jums: nelaikykite pinigų! Dar sykį pakartojau: nelaikykite pinigų!

Nakties įspūdžiai

Balaganas

— Turiu! Gera vakarą! Musų programos prasidėjo — cha-cha-cha! Duobkasiai! Cha-cha-cha! Palaukit, jūs duobkasiai! Cha-cha-cha!

— Dabar padainuosiu labai gražią liaudies dainelę. Turiu, turiu, turliu-tu, tušti mano kolyta, Bumpt, bumpt! ra-ta-ta, tušti mano kolyta.

Ei! tautiečiai! ei! kumtės, jaunos, mamos ir bobutės! Duokit, duokit doleriukų, nupenktų paršeliukų.

Bumpt, bumpt! ra-ta-ta, tušti mano kolyta!

— Dabar, ponas! Simonas Sim-Sim, papasakos jums svarbiausias žinias iš viso pasaulio.

— Gera vakara! Čia kalba Simonas Sim-Sim. Italija, Mossulini, Vokietija, Hitleris, Francija, socialistai, Rusija, komunistai, Anglija, Darbo Partija, NRA. Dalykas labai paprastas. Nelaikykite pinigų! Kaip tikrai turit tuojau praleiskit. Nusipirkit skalbiama mašiną, ar matrasą, ar išmargintą kiaušinį. Tik nelaikykite pinigų pas save. Sakau jums: nelaikykite pinigų! Dar sykį pakartojau: nelaikykite pinigų!

— Dabar, ponas! Simonas Sim-Sim, papasakos jums svarbiausias žinias iš viso pasaulio.

— Gera vakara! Čia kalba Simonas Sim-Sim. Italija, Mossulini, Vokietija, Hitleris, Francija, socialistai, Rusija, komunistai, Anglija, Darbo Partija, NRA. Dalykas labai paprastas. Nelaikykite pinigų! Kaip tikrai turit tuojau praleiskit. Nusipirkit skalbiama mašiną, ar matrasą, ar išmargintą kiaušinį. Tik nelaikykite pinigų pas save. Sakau jums: nelaikykite pinigų! Dar sykį pakartojau: nelaikykite pinigų!

— Dabar, ponas! Simonas Sim-Sim, papasakos jums svarbiausias žinias iš viso pasaulio.

— Gera vakara! Čia kalba Simonas Sim-Sim. Italija, Mossulini, Vokietija, Hitleris, Francija, socialistai, Rusija, komunistai, Anglija, Darbo Partija, NRA. Dalykas labai paprastas. Nelaikykite pinigų! Kaip tikrai turit tuojau praleiskit. Nusipirkit skalbiama mašiną, ar matrasą, ar išmargintą kiaušinį. Tik nelaikykite pinigų pas save. Sakau jums: nelaikykite pinigų! Dar sykį pakartojau: nelaikykite pinigų!

— Dabar, ponas! Simonas Sim-Sim, papasakos jums svarbiausias žinias iš viso pasaulio.

— Gera vakara! Čia kalba Simonas Sim-Sim. Italija, Mossulini, Vokietija, Hitleris, Francija, socialistai, Rusija, komunistai, Anglija, Darbo Partija, NRA. Dalykas labai paprastas. Nelaikykite pinigų! Kaip tikrai turit tuojau praleiskit. Nusipirkit skalbiama mašiną, ar matrasą, ar išmargintą kiaušinį. Tik nelaikykite pinigų pas save. Sakau jums: nelaikykite pinigų! Dar sykį pakartojau: nelaikykite pinigų!

— Dabar, ponas! Simonas Sim-Sim, papasakos jums svarbiausias žinias iš viso pasaulio.

— Gera vakara! Čia kalba Simonas Sim-Sim. Italija, Mossulini, Vokietija, Hitleris, Francija, socialistai, Rusija, komunistai, Anglija, Darbo Partija, NRA. Dalykas labai paprastas. Nelaikykite pinigų! Kaip tikrai turit tuojau praleiskit. Nusipirkit skalbiama mašiną, ar matrasą, ar išmargintą kiaušinį. Tik nelaikykite pinigų pas save. Sakau jums: nelaikykite pinigų! Dar sykį pakartojau: nelaikykite pinigų!

— Dabar, ponas! Simonas Sim-Sim, papasakos jums svarbiausias žinias iš viso pasaulio.

— Gera vakara! Čia kalba Simonas Sim-Sim. Italija, Mossulini, Vokietija, Hitleris, Francija, socialistai, Rusija, komunistai, Anglija, Darbo Partija, NRA. Dalykas labai paprastas. Nelaikykite pinigų! Kaip tikrai turit tuojau praleiskit. Nusipirkit skalbiama mašiną, ar matrasą, ar išmargintą kiaušinį. Tik nelaikykite pinigų pas save. Sakau jums: nelaikykite pinigų! Dar sykį pakartojau: nelaikykite pinigų!

— Dabar, ponas! Simonas Sim-Sim, papasakos jums svarbiausias žinias iš viso pasaulio.

— Gera vakara! Čia kalba Simonas Sim-Sim. Italija, Mossulini, Vokietija, Hitleris, Francija, socialistai, Rusija, komunistai, Anglija, Darbo Partija, NRA. Dalykas labai paprastas. Nelaikykite pinigų! Kaip tikrai turit tuojau praleiskit. Nusipirkit skalbiama mašiną, ar matrasą, ar išmargintą kiaušinį. Tik nelaikykite pinigų pas save. Sakau jums: nelaikykite pinigų! Dar sykį pakartojau: nelaikykite pinigų!

— Dabar, ponas! Simonas Sim-Sim, papasakos jums svarbiausias žinias iš viso pasaulio.

— Gera vakara! Čia kalba Simonas Sim-Sim. Italija, Mossulini, Vokietija, Hitleris, Francija, socialistai, Rusija, komunistai, Anglija, Darbo Partija, NRA. Dalykas labai paprastas. Nelaikykite pinigų! Kaip tikrai turit tuojau praleiskit. Nusipirkit skalbiama mašiną, ar matrasą, ar išmargintą kiaušinį. Tik nelaikykite pinigų pas save. Sakau jums: nelaikykite pinigų! Dar sykį pakartojau: nelaikykite pinigų!

— Dabar, ponas! Simonas Sim-Sim, papasakos jums svarbiausias žinias iš viso pasaulio.

— Gera vakara! Čia kalba Simonas Sim-Sim. Italija, Mossulini, Vokietija, Hitleris, Francija, socialistai, Rusija, komunistai, Anglija, Darbo Partija, NRA. Dalykas labai paprastas. Nelaikykite pinigų! Kaip tikrai turit tuojau praleiskit. Nusipirkit skalbiama mašiną, ar matrasą, ar išmargintą kiaušinį. Tik nelaikykite pinigų pas save. Sakau jums: nelaikykite pinigų! Dar sykį pakartojau: nelaikykite pinigų!

— Dabar, ponas! Simonas Sim-Sim, papasakos jums svarbiausias žinias iš viso pasaulio.

— Gera vakara! Čia kalba Simonas Sim-Sim. Italija, Mossulini, Vokietija, Hitleris, Francija, socialistai, Rusija, komunistai, Anglija, Darbo Partija, NRA. Dalykas labai paprastas. Nelaikykite pinigų! Kaip tikrai turit tuojau praleiskit. Nusipirkit skalbiama mašiną, ar matrasą, ar išmargintą kiaušinį. Tik nelaikykite pinigų pas save. Sakau jums: nelaikykite pinigų! Dar sykį pakartojau: nelaikykite pinigų!

— Dabar, ponas! Simonas Sim-Sim, papasakos jums svarbiausias žinias iš viso pasaulio.

— Gera vakara! Čia kalba Simonas Sim-Sim. Italija, Mossulini, Vokietija, Hitleris, Francija, socialistai, Rusija, komunistai, Anglija, Darbo Partija, NRA. Dalykas labai paprastas. Nelaikykite pinigų! Kaip tikrai turit tuojau praleiskit. Nusipirkit skalbiama mašiną, ar matrasą, ar išmargintą kiaušinį. Tik nelaikykite pinigų pas save. Sakau jums: nelaikykite pinigų! Dar sykį pakartojau: nelaikykite pinigų!

— Dabar, ponas! Simonas Sim-Sim, papasakos jums svarbiausias žinias iš viso pasaulio.

— Gera vakara! Čia kalba Simonas Sim-Sim. Italija, Mossulini, Vokietija, Hitleris, Francija, socialistai, Rusija, komunistai, Anglija, Darbo Partija, NRA. Dalykas labai paprastas. Nelaikykite pinigų! Kaip tikrai turit tuojau praleiskit. Nusipirkit skalbiama mašiną, ar matrasą, ar išmargintą kiaušinį. Tik nelaikykite pinigų pas save. Sakau jums: nelaikykite pinigų! Dar sykį pakartojau: nelaikykite pinigų!

Don't neglect Colds

Šaltis krūtinės ir gerklės gali pasidaryti rimtas. Palengvink juos 5 minutes su MUSTEROLE, pagamintu praeitaisiais tūkstantais Vartok 6211 ir VANDERLAND, per penkis valandas, juos turėsite paglobti. Milijonai vartojė per 25 metus. Rekomenduojamas gydytojų ir slaugė.

MUSTEROLE

BETTER THAN A MUSTARD PASTER

PROBAK

reikia daskutyklos komfortą skutimos namie

—George Victor.

Red. prierašas. O vienok po

—George Victor.

Red. prierašas. O vienok po

—George Victor.

PRANEŠIMAI

Piknikų ir išvažiavimų rengėjams

Pranešame, kad ateity pranešimų apie išvažiavimus veltui nedėšime, nes daug draugijų parengusios išvažiavimus daro visoki biznį, kaip ir piknikuose, o pasigarsinti nori vien pranešimais.

KAILIO KATAI

ATNEŠTI PAS MUS DEL STORAGE IR PATAISYMI, bet savininkai juos neatsiėmė; black pony kaitas \$20; brown caracul \$25; gray caracul \$24; leopard cat \$39; American Broadtail \$24; black caracul \$28; racoon \$35; Hudson Seal \$65; Genuine Mink \$150; ir dangėlis kitų, kurie yra verti keturius sykius tos kainos. Taipgi 20 jackettes po \$10, ir 38 kailinių scarfs po \$2. Economy Section.

MILLER FUR COMPANY, 166 North Michigan Ave., Chicago. Atdara vakarais.

Nenumeskite Savo Plunksnas

Bet atneškite pas mus, o mes padarysime labai gražią plunksnų antrode už tikrai

1 Dolerį

Jeigu materijola pirkite pas mus.

Beck's Dept. Store, Inc.

3321-25 S. Halsted St.

CHICAGO, ILL.

Tel. Boulevard 0912

LIETUVIŲ DIENA

Su šiuo kuponu — įžanga Dykai

Labai Graži — Labai Erdvi

SOKIAMS

Navy Pier Salė

Smagu — NAVY PIER — Patogu

Viena mylia i ežera prie

Grand Avenue